

22-10-2019

Vergadering Commissie voor Binnenlands Bestuur, Gelijke Kansen en Inburgering

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

Vraag om uitleg van Hannelore Goeman aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de implementatie van het nieuwe Vlaamse inburgeringsbeleid - 193 (2019-2020)

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp.a): Ik had inderdaad ook graag zoveel gezegd over dat tweede luik van samenleven en diversiteit, maar laten we het eerst eens hebben over dat eerste luik, het inburgeringstraject voor nieuwkomers. Deze regering – zoals we tijdens de vorige vergadering ook al hebben gezegd – richt immers haar blik op het Noorden en inspireert zich duidelijk op het Nederlandse model wat het inburgeringsbeleid betreft.

Hannelore Goeman (sp.a): Dat betekent dat het nieuwe Vlaams inburgeringsbeleid in de toekomst drie cruciale pijlers met dat Nederlands beleid zal delen. Ten eerste de eigen verantwoordelijkheid van de inburgeringsplichtige. Dat betekent eigenlijk dat de inburgeraars zelf moeten betalen voor hun inburgeringscursussen en -examens. Ten tweede wordt er een gestandaardiseerd examen ingevoerd voor taal en maatschappelijke oriëntatie. Ten derde komt er een resultaatsverplichting in de plaats van die eerdere engagementsverplichting.

Ik vind het daarom bijzonder de moeite waard om eens te kijken hoe Nederland dat beleid intussen evalueert. Op vraag van het bevoegde ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid werd immers nog niet zo lang geleden een onderzoek uitgevoerd naar dat beleid anno 2018. Het is een vrij lijvig document geworden. Ook met het oog op de beleidsvoorstellen in het regeerakkoord vind ik dat dit onderzoek een aantal heel interessante conclusies trekt.

Ten eerste constateren de onderzoekers een compleet gebrek aan samenhang tussen enerzijds het Nederlandse inburgeringsstelsel en anderzijds andere bevoegdheidsdomeinen zoals onderwijs en de participatie van mensen met een migratie-achtergrond. Ten tweede stellen ze vast dat de verwachting van eigen verantwoordelijkheid niet realistisch is voor een grote groep inburgeraars omdat ze hun weg niet vinden in het inburgeringsstelsel. In alle eerlijkheid: in Nederland moeten ze ook wel veel meer de eigen regie in handen nemen. Ze bouwen ook schulden op als gevolg van het leenstelsel dat daar bestaat. Tot slot, en dat is voor ons in Vlaanderen de meest relevante conclusie, blijkt dat het systeem van resultaatverbintenis zijn doel totaal voorbijschiet en eigenlijk vooral een aantal perverse effecten heeft.

Hiervan geven de onderzoekers een aantal voorbeelden. Ze beschrijven onder andere hoe de nadruk op sanctionering ervoor zorgt dat inburgeraars niet op een zo hoog mogelijk niveau taalexamen afleggen, maar kiezen voor A2 uit vrees niet op tijd te slagen. Ze hebben namelijk een termijn opgelegd gekregen. Ze zouden misschien wel B1

kunnen halen, maar kiezen uit schrik dat ze daarvoor niet zullen slagen, gemakshalve voor A2. Voor een ander deel van de inburgeraars blijkt een taalexamen op niveau A2, zoals ook hier vastgelegd werd, totaal onhaalbaar. In Nederland – en dat vind ik wel interessant – bestaat voor inburgeraars die niveau A2 niet halen, of inburgeraars die niet slagen voor andere onderdelen van het inburgeringsexamen, zoals maatschappelijke oriëntatie en oriëntatie op de arbeidsmarkt, een ontheffingsgrond op basis van aantoonbaar geleverde inspanningen. Het onderzoek stelt vast dat de basis om die ontheffing te geven eigenlijk buitenproportioneel en demotiverend is.

Dan is er nog de kostprijs van inburgering. In Nederland in de vorm van een lening voor het betalen van je inburgeringstraject en/of eventuele boetes als je niet op tijd klaar bent. Die wordt expliciet benoemd als contraproductief en geen efficiënt middel om inburgering te stimuleren.

Op basis van al deze vaststellingen komt Nederland terug op zijn inburgeringsbeleid, dat door Nederlandse beleidsmakers letterlijk ingewikkeld en niet effectief wordt genoemd. Nog los van het feit dat deze conclusies mij alleen maar sterken in mijn overtuiging dat de huidige Vlaamse Regering in haar nieuwe inburgeringsbeleid de bal compleet mislaat, roept het lezen van dit onderzoek ook veel vragen op over de concrete implementatie van het beleid dat de Vlaamse Regering beschrijft in het regeerakkoord.

Voor alle duidelijkheid, en ik zal dat hier blijven herhalen: wij zijn absolute voorstanders van verplichte inburgering. We zijn echter niet overtuigd van de methode die jullie hier in het regeerakkoord naar voren schuiven, omdat we denken dat dit absoluut niet de manier is om, zoals u het daarnet omschreef, 'sneller en beter te laten inburgeren'.

Ik heb een aantal vragen om verduidelijking en een aantal vragen over de consequenties.

Kunt u me eens uitleggen wanneer een inburgeraar aan zijn inburgeringsplicht voldoet?

Zal er ook in het nieuwe Vlaamse inburgeringsbeleid een ontheffingsgrond voorzien worden op basis van geleverde inspanningen, zoals in Nederland, of moet een inburgeraar ad vitam aeternam examens blijven afleggen tot hij of zij geslaagd is voor zowel het examen NT2 (Nederlands als tweede taal) als het examen Maatschappelijke Oriëntatie (MO)? Moet hij of zij dan voor elke nieuwe poging 90 euro per examen betalen? Als er een dergelijke ontheffingsgrond zou worden voorzien, hoe definieert u dan 'aantoonbaar geleverde inspanningen'?

Hannelore Goeman (sp.a): Nog een vraag ter verduidelijking: wanneer krijgt een inburgeraar een inburgeringsattest? Ik heb het regeerakkoord nog eens bekeken. Als ik het goed heb begrepen, zijn er vier onderdelen of voorwaarden om dat inburgeringsattest te krijgen. Kunt u me, naast de twee examens waarvoor men moet slagen, uitleggen hoe het zit met die twee andere onderdelen? Het gaat dan over dat project om een netwerk uit te bouwen en het oriënteringstraject dat men bij de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) moet volgen.

Wat zijn nu de consequenties wanneer een inburgeraar niet slaagt voor een of beide examens binnen de vastgelegde termijn die in het inburgeringscontract staat? Moet hij of zij dan de lessen opnieuw volgen en betalen voor een cursus? Of mag hij of zij onmiddellijk opnieuw een betalend examen afleggen? Binnen welke termijn is dat dan? Wat zijn de consequenties wanneer een inburgeraar nooit slaagt in een of beide examens? Wat zijn de consequenties wanneer een inburgeraar nooit dat inburgeringsattest haalt?

In Nederland bestaat er een systeem van boetes als een inburgeraar niet op tijd aan zijn inburgeringsplicht heeft voldaan. Vlaanderen voert dat soort boetes niet in. Zal het huidige systeem van administratieve boetes blijven bestaan voor het niet naleven van het inburgeringscontract?

In tegenstelling tot Nederland is Vlaanderen niet van plan om een leningssysteem in te voeren voor inburgeraars die daarmee hun traject willen betalen. Minister-president Jambon kondigde al aan dat het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn (OCMW) eventueel wel kan tussenkomen als een inburgeraar zijn cursus of examen niet kan betalen. Zijn de gemeenten of de OCMW's daarover geconsulteerd? Ontvangen zij hiervoor ook financiële compensaties?

Tot slot, en dat is eerder een punctuele vraag, moeten vluchtelingen ook een betalend inburgeringstraject volgen?

De voorzitter: Bedankt, mevrouw Goeman, voor deze vrij uitvoerige vraag. Op een bepaald moment dacht ik dat we de positie van de Tweede Kamer aan het innemen waren, om het Nederlands inburgeringsbeleid te evalueren. Het is misschien niet slecht om eens ergens anders uw mosterd vandaan te halen na de oranje-uitbarstingen, of ontboezemingen, die we daarstraks gehad hebben.

Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Dank u, voorzitter. Ik wilde hierbij eigenlijk aansluiten. Sinds 1585 of 1648, met het Verdrag van Münster, of 1830, zijn we geen deel meer van Nederland. Sommigen betreuren dat, anderen zijn daar blij om. Ik laat dat in het midden.

De voorzitter: U bent waarschijnlijk een Bourgondiër.

Minister Bart Somers: Ik ben er wat door ontroerd.

U zegt dat we de mosterd in Nederland hebben gehaald, maar ik heb dat nergens in ons regeerakkoord gelezen, hoor. Ik denk dat het Nederlandse inburgeringsbeleid een heel eigen, specifiek karakter heeft, dat op tal van vlakken fundamenteel verschillend is van hoe wij dat in Vlaanderen doen. Zij hebben bijvoorbeeld geen Agentschap Integratie en Inburgering. De trajecten worden vaak door private aanbieders gerealiseerd. De mensen moeten zelf hun weg zoeken in die inburgeringsverantwoordelijkheden. Ze moeten inderdaad betalen. Nederland kent geen inburgering voor rechthebbenden. In de toekomst zullen de asielstatuhouders niet meer moeten betalen, maar gezinsherenigers nog wel. De bedragen zijn heel anders. Hun beleid is heel anders opgebouwd en kent een heel andere historiek.

Wij hebben onze inburgeringsbeleid niet herdacht en herijkt op basis van het een of ander model. Het is evident dat als we naar het buitenland kijken er heel veel verschillende manieren zijn om met nieuwkomers in de samenleving om te gaan. Het ene land legt nieuwkomers andere verantwoordelijkheden op dan het andere.

Het is heel vaak zo – ik ken dat nog uit mijn cursus rechtsvergelijking – dat we daar een aantal elementen uitpikken en dat we die uit de context trekken om te kunnen zeggen hoe het daar aan toegaat. Als je achteraf dat systeem veel nauwkeuriger bekijkt, blijkt het toch net weer anders te zijn dan we eerst dachten. Ik ben heel voorzichtig om dat soort vergelijkingen te maken. Ik vind het wel interessant dat u dat rapport hebt gelezen. Ik ben ook van plan om tijdens de volgende weken en maanden eens in

Nederland te gaan kijken. Ik zal dat hoe dan ook doen, omdat we altijd kunnen leren en daardoor beter kunnen begrijpen wat andere landen doen. Voor alle duidelijkheid: we proberen een eigen logica in onze benadering op te bouwen.

Ik probeer nu op alle vragen te antwoorden. Ik kan dat nog niet op alle vragen doen, omdat wij nog operationele doelstellingen of keuzes moeten maken. We hebben strategische doelstellingen in ons regeerakkoord opgenomen, maar om deze op het terrein en in de praktijk te vertalen, is er nog heel wat overleg nodig. Ik hecht heel veel waarde aan dat overleg, mevrouw Goeman. Er wordt heel vaak gevraagd om rekening te houden met de verschillende actoren, met het middenveld. Hier wil ik op de allereerste plaats rekening houden met mijn administratie, waarmee ik nog grondig moet praten. Ik kan veel van hen leren, dat zijn verstandige mensen.

Minister Bart Somers: Ik moet ook eens heel grondig praten met het Agentschap Integratie en Inburgering en met Atlas in Gent. Ik heb sommigen wel al gezien, maar we moeten nog eens echt doorpraten. Ik denk ook aan het Huis van het Nederlands. Er is nu een belangrijk persoon werkzaam op mijn kabinet, maar ik moet ook met hem nog eens wat langer praten. Ik wil met de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) spreken om goed te kijken hoe we het allemaal zullen doen. Ik wil praten met het onderwijsveld. Ik wil het dus op een ernstige manier doen en niet holderdebolder. Ik zal nu geen dingen uit mijn mouw schudden die niet voldoende en ondoordacht zijn uitgewerkt. Laat dat duidelijk zijn.

Dan kom ik nu tot uw concrete vragen. Wanneer voldoet een inburgeraar aan zijn inburgeringsplicht? De inburgeringsplicht bestaat uit vier elementen. Ten eerste, kennis van het Nederlands en slagen op dat examen. Ten tweede, kennis van maatschappelijke oriëntatie en slagen op dat examen. Ten derde, ingeschreven zijn bij VDAB. Hier neem ik al een sluipteg. Wat doen we dan met mensen die onmiddellijk actief zijn op de arbeidsmarkt? Moeten die zich nog inschrijven bij VDAB? Dat is een praktisch probleem. Alleszins is het minimum minimorum om binnen de twee maanden ingeschreven te zijn bij en georiënteerd te worden door VDAB naar ofwel de arbeidsmarkt ofwel een opleiding. Ten vierde is er het participatieproject dat men doorlopen moet hebben. Hoe zal dat concreet werken? Hoe lang moet dat zijn? Hoe intensief moet dat zijn? Men moet er op een actieve manier aan deelgenomen hebben. Wie dit doet, is aan zijn inburgeringsplicht tegemoetgekomen en kan zijn attest krijgen.

Uw tweede vraag gaat over de ontheffingsgrond. U verwijst ook naar Nederland. U vraagt dat als ik een examen invoer en er 90 euro voor vraag, wat er dan gebeurt met een persoon die niet slaagt voor dat examen. U had op dat vlak ook een vraag naar de termijn. Wat zullen we doen? Er zal een intakegesprek worden gevoerd met de nieuwkomer, wat vandaag ook al zo is. Er wordt gekeken naar het intellectuele niveau en of die persoon – heel scherp gesteld – analfabeet is of niet. Daarvoor moet een heel andere cursus voor taalverwerving gevolgd worden. Is die persoon hoog- of laagopgeleid? Op basis daarvan wordt die persoon georiënteerd naar het juiste niveau voor de cursus Nederlands en Maatschappelijke Oriëntatie.

Er wordt dan ook een tijdspad afgesproken waarbinnen de persoon met die capaciteiten binnen zoveel maanden of binnen een jaar in staat moet zijn om de twee examens met vrucht af te leggen. Als die persoon na elf of twaalf maanden door omstandigheden aangeeft daar nog niet geraakt te zijn, dan moeten we kijken of het mogelijk is om een korte verlenging toe te staan. Ik wil dat nog verder uitdiepen. Dat zijn praktische modaliteiten waar ik nog naar wil kijken en waar ik nu niet op wil vooruitlopen.

Als die persoon dan het examen aflegt, maar niet slaagt, wat gebeurt er dan? Het regeerakkoord is op dat punt duidelijk: die persoon moet dan opnieuw het examen

afleggen. De logische vraag die u stelt, is of die persoon dan opnieuw de cursus moet volgen. Ik zal daar nu nog niet op antwoorden omdat ik dat eerst wil bekijken met mensen uit het integratieveld. Is het bijvoorbeeld mogelijk dat iemand een tweede zit doet waarbij die persoon opnieuw 90 euro betaalt en het examen opnieuw doet? Of moet die persoon 90 euro betalen om opnieuw een cursus te volgen en dan 90 euro betalen om examen te doen? Ik wil dat verder uitklaren. Ik ben daar nog niet uit. Ik wil eerst van de praktijkmensen horen wat het meest efficiënte en effectieve is. Misschien zijn de twee mogelijk, twee sporen die naast elkaar lopen. Ik zal dit verder bekijken. Alleszins is het zo dat telkens wanneer men examen doet, men 90 euro zal moeten betalen.

Dan is er uw vraag die naar het Nederlandse voorbeeld verwijst. Wat doe je met iemand die drie of vier keer niet slaagt? Zijn er ontheffingsgronden? U moet weten dat er vandaag al systemen bestaan voor heel specifieke groepen waarvoor uitzonderingsmaatregelen gelden. Ik geef het meest extreme voorbeeld van iemand die niet de intellectuele capaciteiten heeft en bijvoorbeeld minderbegaafd is. U kunt zich voorbeelden voor de geest halen waarbij het niet correct is om aan die persoon een dergelijk inburgeringstraject te vragen. Zullen we op een bepaald moment werken met een ontheffingsgrond of niet? Ik zal daar opnieuw niet op antwoorden. Dat is een relevante vraag, maar ik wil eerst heel goed nakijken wat we al dan niet kunnen doen.

Evident zal onze leidraad altijd – mevrouw Goeman, u weet dat van mij – de redelijkheid zijn. We zullen nooit onredelijk zijn. Een inburgeringstraject is nooit pestgedrag, maar redelijk. Tegelijkertijd moet het voldoende intensief en aanklappend zijn.

Minister Bart Somers: Uw vraag wanneer men een attest krijgt, heb ik al beantwoord. Wat zijn de consequenties als men niet slaagt? De consequenties heb ik al vermeld: je zult je examen opnieuw moeten doen. De consequentie staat in ons regeerakkoord: de informatie over slagen of niet slagen gaan we in elk geval doorgeven aan de federaal bevoegde autoriteiten. Die kunnen in hun analyse van de status van de persoon daar al dan niet rekening mee houden. Voor hen die met vrucht hebben meegewerkt en slagen in hun inburgeringstraject is dat een positief gegeven. Voor hen die dat niet doen – die verzaken of niet opdagen – zal dat een element kunnen zijn in hun dossier. Dat is een federale materie. Het enige dat we daar kunnen doen, is de informatie op een gestructureerde manier aan de federale overheid bezorgen.

Het systeem van de boetes dan. We gaan inderdaad geen boete geven aan mensen die niet slagen. Dat is te gek voor woorden. We gaan wel een boete geven aan mensen die niet opdagen. Dat systeem bestaat vandaag al. Soms zijn dat zware boetes, en terecht. Als de overheid in u investeert, is het minste wat we van u mogen verwachten dat u de lessen volgt en er aanwezig bent. Dat systeem gaan we zeker behouden.

Inzake het niet betalen hebben we een andere context dan die in Nederland, waar sommige mensen tot 10.000 euro moesten lenen. Hier spreken we over bedragen van een andere orde, die nog altijd wezenlijke bedragen zijn, maar toch meer binnen de mogelijkheden liggen van mensen om dat zelf te financieren. Het is trouwens ook een van de redenen waarom we in het begin niet twee keer 180 euro vragen, maar twee keer 90 euro. Er zijn twee redenen waarom we dat doen.

Ongeveer de helft van de mensen die een cursus MO of Nederlands volgt, doet dat op vrijwillige basis. Ze zijn niet verplicht om dat te doen, bijvoorbeeld mensen uit Polen die snel Nederlands willen leren. Zij zullen 90 euro moeten betalen. Zij kunnen ervoor kiezen om dat examen niet af te leggen omdat dat voor hen niet belangrijk is, omdat ze gewoon Nederlands willen leren of een beter inzicht krijgen in onze samenleving via de cursus Maatschappelijke Oriëntatie. Daarom vragen we maar 90 euro in het begin en nog eens 90 euro voor het examen.

Misschien zal het voor een aantal mensen gemakkelijker worden om dat uit eigen zak te betalen. In het begin betalen ze 90 euro en pas één of anderhalf jaar later betalen ze die tweede 90 euro of die tweede 180 euro. Als je met twee bent, is dat twee keer 360 euro. We hebben dit gedaan omdat we ervan uitgaan dat nogal wat mensen dat zullen kunnen.

Op de vraag of men dan terugvalt op het OCMW heeft minister-president Jambon de huidige regelgeving beschreven. Als je hulpbehoevend bent en je hebt geld nodig, dan kun je naar het OCMW stappen. Het OCMW heeft een universele verplichting om die mensen te ondersteunen. In de komende weken zal ik proberen nogal wat burgemeesters te zien en samen met hen zal ik nadenken over andere creatieve pistes. Ik wil daar nu nog niet op vooruitlopen, maar ik denk dat er andere, positieve en creatieve pistes te vinden zijn.

Moeten vluchtelingen ook een betalend inburgeringstraject volgen? U weet dat asielzoekers geen inburgeringsplicht hebben in ons land. Erkende politieke vluchtelingen hebben wel degelijk een inburgeringsverplichting. Ook zij moeten net als alle anderen die bedragen betalen.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp.a): Minister, ik heb nooit gezegd dat het nieuwe Vlaamse beleid een kopie is van het Nederlandse beleid. Als je de twee naast elkaar legt, is het wel duidelijk dat er een aantal parallellen te trekken zijn in de principes. De belangrijkste parallel is als het gaat over de resultaatsverbintenis en het feit dat mensen voortaan zullen moeten betalen, zowel voor hun cursus als voor hun examen. In die zin lijkt het dom om niet te kijken naar de lessen die in Nederland worden getrokken uit soortgelijke beslissingen.

Ik begrijp dat u niet alle antwoorden kunt geven en dat er nog verder moet worden nagedacht, maar ik hoop toch dat u die principes niet hebt vastgelegd zonder te hebben doorgedacht over wat de consequenties van bepaalde principes zijn. Die zijn wel noodzakelijk.

Ik heb deze vraag om uitleg om twee redenen gesteld, ten eerste om duidelijkheid te krijgen over een aantal zaken. Ik vond dat het regeerakkoord eigenlijk niet heel duidelijk was over wanneer een inburgeraar nu voldoet aan zijn inburgeringsplicht. Uit uw antwoord heb ik begrepen dat je aan je inburgeringsplicht voldoet als je een inburgeringsattest hebt. Voor dat inburgeringsattest moet je voldoen aan de vier onderdelen, waaronder slagen voor die twee examens.

Hannelore Goeman (sp.a): Gaan mensen dan eindeloos opnieuw moeten proberen te slagen voor dat examen? Bij MO kun je je nog voorstellen dat mensen, eventueel via een cursus of gewoon door het opnieuw te proberen en de bolletjes juist te kleuren, wel slagen, maar voor mensen die geen A2-niveau halen voor Nederlands, is het niet zo dat ze de dag erop opnieuw een examen kunnen afleggen. Ze moeten de taal beter leren beheersen en daar gaan vaak extra lessen aan vooraf. Dat is belangrijk, want dat gaat natuurlijk extra financiële implicaties hebben. We hebben nu overal gelezen dat een inburgeringstraject 360 euro gaat kosten, maar voor wie vastzit in een vicieuze cirkel van lessen en cursussen loopt dat snel veel hoger op.

In het hoofdstuk over inburgering en integratie staat er ook dat mensen niet alleen moeten voldoen aan nieuwe verblijfsvoorwaarden, maar ook aan hun inburgeringsplicht om onder andere toegang te krijgen tot de zorgpremie en de voorrangregeling in residentiële ouderenzorg. Dat is allemaal niet onbelangrijk, want dat maakt voor mij allemaal deel uit van een integratietraject op langere termijn. Ik hoop dat daar dus nog

eens goed over nagedacht wordt, want ik krijg toch de indruk dat er nog een aantal dingen zijn die vooral symbolisch zijn, streng zijn om streng te zijn, zonder dat er is aangetoond dat die maatregelen ook zullen doen wat ze beweren te zullen doen, namelijk de inburgering en integratie sneller en efficiënter bewerkstelligen.

Wat ons interesseert, is een efficiënt inburgeringsbeleid dat mensen zo goed en zo snel mogelijk de taal aanleert en een plaats geeft in de maatschappij en op de arbeidsmarkt. Daar is er vooral werk aan de wachtlijsten – en ik hoop dat ook dat voor u een prioriteit is. Het lijkt mij wel interessant om te leren van de ervaringen in het buitenland. Misschien kunnen we het daar tijdens de regeling van de werkzaamheden over hebben, maar ik doe een oproep om hoorzittingen te organiseren over inburgeringsbeleid in verschillende Europese landen.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

U krijgt twee minuten.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Ik zal het echt kort houden, voorzitter.

In The Guardian stond er een reportage over de verplichte inburgeringscursus in Noorwegen. Ik raad iedereen echt aan om die reportage te bekijken, want dat gaat met name over een verplichte cursus 'Hoe omgaan met vrouwen?', omdat er nogal veel verkrachtingen en aanrandingen plaatsvonden in een bepaalde Noorse stad, waarvan drie kwart door immigranten. In die reportage wordt een vrouw uit Qatar aan het woord gelaten die die cursussen mee organiseert, een vrouw die weet waar ze over spreekt, en ze zegt over de mannen in die cursus – en ik citeer haar, in het Engels, als u dat goed vindt –: "As soon as they get their residency, they say goodbye to what they were taught." Ik zal het toch nog even vertalen: zodra ze hun verblijfsvergunning hebben gekregen, vergeten ze wat ze geleerd hebben. Mijn vraag aan u is dan ook of u echt gelooft dat iedereen die hier binnenkomt door het volgen van een bepaalde cursus, zij het over taal, maatschappelijke oriëntatie of de omgang met vrouwen, tot een gewenste Vlaamse modelburger kan worden omgesmeed. Of bent u toch ook wat sceptisch over de mogelijkheid om sommige groepen uit bepaalde culturen via zulke cursussen te kunnen integreren?

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Minister, ik denk dat we allemaal de ambitie delen om een inburgeringsbeleid te willen dat werkt en dat mensen sterker maakt om een plaats te vinden in onze Vlaamse samenleving. In die zin willen we daarover meedenken, maar u weet dat onze fractie bezorgd is over een aantal richtingen die het Vlaams regeerakkoord hierover heeft uitgezet. Wij kunnen niet ontkennen dat een aantal zaken gelijklopen met het Nederlandse model, en ik denk dat het heel belangrijk is om de evaluatie van het Nederlandse model in de gaten te houden. Daar staat immers een hele hervorming op til. Laten we niet de fouten maken die daar gemaakt zijn en dan binnen vijf jaar zeggen: 'We hebben een inburgeringsbeleid dat niet blijkt te werken. Hoe zou dat toch komen?'

Jeremie Vaneekhout (Groen): Er zijn een aantal wijzigingen op til. De klemtoon verschuift volgens ons van inburgering naar het creëren van extra drempels voor inburgeraars, waarbij we mensen niet sterker maken, maar hen integendeel nog wat zaken voor de voeten gooien om mee aan de slag te gaan. Ik weet dat u in de praktijk ook bezorgd bent over de impact die dat lokaal heeft. Wij zijn heel erg bezorgd dat inburgeraars die het financieel moeilijk hebben, mensen die geen studiecultuur hebben of analfabeet zijn, het alleen maar moeilijker zullen krijgen om succesvol in te burgeren, wat onze gezamenlijke doelstelling is.

Ik heb nog een tweede bezorgdheid. We hebben het daarnet al gehad over die liefde voor de lokale besturen. Ik vrees dat zowel de factuur als de werklust hiervoor zal worden doorgeschoven naar de lokale besturen. We hebben dat in het sociaal beleid ook gezien: de rekening en de begeleiding van mensen komen voor rekening van het OCMW en het Sociaal Huis. Daar ben ik dus erg bezorgd over.

Wij zien ook dat de ambitie er is – en ik rond stilaan af – om de resultaten van die trajecten systematisch terug te koppelen naar de Dienst Vreemdelingenzaken. Dat noopt ons toch tot een paar extra vragen. Wat is de implicatie van een negatief advies aan de Dienst Vreemdelingenzaken? Zouden hierdoor, zeker als het gaat over erkende vluchtelingen, verblijfstitels ingetrokken kunnen worden? Ik denk dat dat niet kan, afgaand op het internationaal recht, dat we allemaal kennen. Hopelijk is dat alvast niet het geval. Als dat niet het geval is en er zijn geen consequenties aan verbonden, wat is dan de meerwaarde van die systematische terugkoppeling naar de Dienst Vreemdelingenzaken op federaal niveau? Of zijn er andere consequenties aan verbonden die we niet kennen? Dan kijk ik met bezorgdheid uit naar uw antwoord.

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Bedankt voor alle terugkoppelingen. Laat het nog eens heel duidelijk zijn: voor mij zijn een inburgeringstraject en een inburgeringsbeleid erop gericht om mensen te emanciperen en kansen te geven. Als we van mensen vragen om de Nederlandse taal te leren en we willen dat ernstig doen en hen een examen afnemen om na te gaan of het niveau hoog genoeg is en indien niet hen vragen om een tandje bij te steken, dan is dat niet om mensen te pesten. Dan is dat om mensen een echte kans te geven in onze samenleving, om deel te zijn van onze samenleving. Ik heb daar het regeerakkoord niet voor nodig. Ik weet namelijk dat mensen die onze taal niet beheersen, mensen zijn die in een isolement leven. Dat is fundamenteel.

In 2004, toen het inburgeringsbeleid werd ingevoerd, was de minister die daar verantwoordelijk voor was, Marino Keulen, vragende partij om toen al examens in te voeren, om het vrijblijvende karakter weg te nemen. We zijn toen niet verder geraakt dan een inspanningsverbintenis. Ik geloof dat een resultaatsverbintenis belangrijk is, maar dan wel gecorrigeerd en rekening houdend met de intellectuele capaciteiten van mensen, met het feit dat sommige mensen misschien bepaalde cognitieve vaardigheden niet hebben. Daarin moet je een evenwichtig beleid voeren. Een beleid moet altijd in balans, rechtvaardig en fair zijn. Maar dat we de lat daar hoger leggen, dat is volgens mij in de eerste plaats in het belang van de betrokken persoon zelf.

Over hoorzittingen kan ik me niet uitspreken. Die regeling valt onder de taak van het parlement. Maar ik denk: hoe meer informatie we hebben, hoe beter. Ik denk dat het heel interessant en heel nuttig kan zijn om hoorzittingen te houden.

De vraag van de heer Van Rooy is bijna een filosofische vraag. De vraag is: denkt u dat mensen altijd onze waarden, onze maatschappelijke oriëntatie interioriseren en daar goed mee omgaan? Ik nodig u uit om vandaag eens naar de sociale media te kijken, om eens te bekijken wat Vlaamse Vlamingen soms vertellen over vrouwen, over mensen die er anders uitzien, over mensen die zwaarlijvig zijn, mensen met een handicap... Hoe sommige mensen daarover praten, staat heel ver van de waarden van de Verlichting. Ik denk dat ook mensen die een 'stamboom' hebben in Vlaanderen soms heel ver weg staan van wat we in die cursussen Maatschappelijke Oriëntatie leren, en dat ook nooit hebben geïnterioriseerd.

Ik herinner me een club van mensen die op een zeker moment ook een uitzending van Pano hebben gehaald. Dat waren hoogopgeleide mensen, mensen die bij ons aan de

universiteit zitten. Wat voor ranzigheden die allemaal verkondigden in besloten sociale mediakanalen, dat staat toch ook wel heel ver weg van de verlichtingswaarden die we samen proberen te verdedigen, mijnheer Van Rooy.

Minister Bart Somers: Ben ik zeker dat iedereen die waarden interioriseert? Neen, absoluut niet. Maar we moeten ook goed begrijpen dat we het, in onze samenleving, niet altijd eens moeten zijn met de verlichtingswaarden. Maar je moet die waarden wel respecteren en naleven. We kunnen van iemand niet vragen om die waarden te interioriseren, maar men moet ze wel respecteren. Iemand kan dus innerlijk van bepaalde zaken overtuigd zijn die haaks staan op onze grondwaarden, maar toch moet je die grondwaarden in het publieke domein altijd respecteren.

Daarom is het eerst en vooral belangrijk dat we helder en goed communiceren over wat die grondwaarden zijn. Onder de vorige minister hebben we daar al een goede evolutie in gezien. Want vroeger waren die cursussen maatschappelijke oriëntatie te praktisch, of te praktijkgericht: hoe neem ik een bus, wat moet ik doen om mijn kinderen naar school te laten gaan, wat wordt er van mij als ouder verwacht? En dat zijn natuurlijk belangrijke zaken, maar de nadruk lag bijvoorbeeld iets te weinig op de verhouding tussen man en vrouw. Dat werd de voorbije jaren versterkt. En we moeten goed bekijken of we, vanuit de praktijk, nog een tandje bij kunnen steken. Dat lijkt mij belangrijk. Als je vanuit een andere culturele traditie komt, dan is het heel belangrijk dat je goed begrijpt hoe onze samenleving op dat punt in elkaar zit.

Ik denk, in alle eerlijkheid, dat die buddyprojecten, dat peterschapsproject, hier van groot belang is. Want je kunt iemand veel meer meegeven via een contact van mens tot mens, waarbij je samen door een stad wandelt en verhalen vertelt. Je krijgt vaak veel meer mee dan in een klaslokaal.

Wat is de impact van het overdragen van die informatie aan de dienst Vreemdelingenzaken? Ik denk dat dat geen effect heeft op het statuut van de betrokkene. Duidelijker kan ik daar niet over zijn.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp.a): Ik heb in een vorig leven een doctoraat geschreven over inburgeringsbeleid, dus deze thematiek interesseert mij natuurlijk bijzonder. Wat mij daarbij altijd is bijgebleven, is dat er een duidelijk verschil is tussen inburgering als voorwaarde – voor toegang tot de samenleving – en inburgering als doel.

In elk inburgeringsbeleid in Europa kunnen we zien dat we steeds meer van inburgering als doel naar inburgering als voorwaarde zijn geëvolueerd. En voor ons is het duidelijk dat wij willen inzetten op inburgering als doel op zich. Wij vinden dan ook dat de overheid moet investeren in dergelijke inburgeringstrajecten, waarin we mensen wegwijs te maken in de samenleving. Maar dat is natuurlijk een politieke keuze.

Dat past ook binnen de filosofie van integratie als tweerichtingsproces. En ja, wij verwachten een inspanning. Maar de overheid kan ook een inspanning leveren om mensen letterlijk welkom te heten, en hen te wijzen op hun plicht. Want wij zijn voor het systeem van boetes: als je het systeem niet volgt, dan is er een probleem.

Maar mensen zelf laten betalen, dat vinden wij niet het juiste antwoord. We zijn er inderdaad van overtuigd dat dit systeem, waarbij we mensen zelf laten betalen, en waarbij de examens als voorwaarde dienen voor de toegang tot bepaalde rechten, vooral extra drempels opwerpt, en contraproductief zal werken bij het sneller inburgeren van

mensen. Maar die discussie gaan we gedurende de hele legislatuur blijven voeren, op basis van de feiten en de cijfers die we gaan zien. Ik kijk uit naar de verdere gesprekken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

– *De heer*

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 26
van **HANNELORE GOEMAN**
datum: 15 oktober 2019

aan **WOUTER BEKE**

VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Sociaal tolken - Stopzetting financiering

Op 25 september 2019 ondervroeg ik voormalig minister-president Homans over het stopzetten van het aanbod sociaal tolken tot het einde van dit jaar. In tegenstelling tot andere jaren worden geen extra middelen vrijgemaakt om de dienstverlening tot dan te garanderen. Organisaties in de welzijns- en gezondheidssector kregen de boodschap dat tussenkomsten van de dienst Sociaal Tolken van het Agentschap Inburgering en Integratie vanaf 16 september tot zeker het einde van het jaar zullen worden gefactureerd als zij daar toch verder gebruik van willen maken.

In haar antwoord legde minister Homans uit dat deze stopzetting in feite het resultaat is van een beslissing van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. In het kader van een samenwerkingsovereenkomst met het Agentschap Inburgering voorziet dat departement jaarlijks in een budget van 142.000 euro voor de betaling van uren telefonisch tolken voor de welzijns- en gezondheidssector. Het oorspronkelijke budget is nu op, maar wordt deze keer niet bijgepast, waardoor organisaties zelf moeten betalen voor sociaal tolken tot het einde van het jaar. Een groot probleem voor veel organisaties in die sector, die sowieso al moeten roeien met de riemen die ze hebben en absoluut geen budgettaire ruimte hebben om hier bij te springen. Dat mogen we trouwens ook niet van hun verwachten.

In de praktijk moeten organisaties de komende maanden dus hun plan trekken zonder professionele tolkendienst, wat de hulpverlening ernstig in het gedrang kan brengen. Zo waarschuwde de directeur van de CAW-groep (centrum algemeen welzijnswerk) hoe nefast het is om kinderen te laten tolken voor hun ouders bij problemen en hoe problemen snel kunnen escaleren door slechte communicatie. Dat kan niet de bedoeling zijn.

Sommige mensen zijn onze taal gewoon niet of nog niet voldoende machtig om het soms technische of juridische jargon van een advocaat, dokter of maatschappelijk assistent goed te begrijpen.

1. Waarom maakt het Departement Welzijn, Volksgezondheid en gezin, in tegenstelling tot andere jaren, geen extra middelen vrij om de dienstverlening van de dienst sociaal tolken te vrijwaren tot het einde van het jaar?
2. Welke stappen onderneemt de minister om alsnog de nodige budgetten vrij te maken zodat de Dienst Sociaal Tolken kosteloos zijn werk kan doen tot het einde van het jaar?

ANTWOORD

op vraag nr. 26 van 15 oktober 2019

van **HANNELORE GOEMAN**

1. Het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin sloot in 2019 een samenwerkingsovereenkomst inzake sociaal telefoontolken af met het Agentschap Inburgering en Integratie. Daarbij werd inderdaad voorzien in een dotatie van 142.000 euro aan het Agentschap om sociaal telefoontolken kosteloos te maken voor gebruikers binnen het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin zolang er middelen vanuit de dotatie ter beschikking waren.

Zoals ook steeds in de eerdere samenwerkingsovereenkomsten tussen het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en het Agentschap Inburgering en Integratie bepaald is, kunnen telefoontolkinterventies na uitputting van het budget rechtstreeks aan de gebruiker (cf. de voorziening) aangerekend worden.

In 2019 werd dit artikel uit de samenwerkingsovereenkomst voor het eerst uitgevoerd in de praktijk. Het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin beschikte in 2019 niet over de budgettaire ruimte om in een dotatieverhoging aan het Agentschap Inburgering en Integratie voor sociaal telefoontolken te voorzien.

De beslissing om bijkomende middelen vrij te maken kwam - in de overgang naar een nieuwe Vlaamse regering - bovendien niet meer toe aan de vorige minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

2. Ik onderzoek momenteel de mogelijkheden om hier budgetten voor vrij te maken en zal hier op korte termijn een beslissing in nemen.

15-10-2019

Vergadering Commissie voor Binnenlands Bestuur, Gelijke Kansen en Inburgering

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

**Vraag om uitleg van Hannelore Goeman aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de implementatie van de geplande betalende inburgeringstrajecten in Brussel
- 12 (2019-2020)**

**Vraag om uitleg van Stijn Bex aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over inburgeringscursussen in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest
- 39 (2019-2020)**

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp.a): Een van de speerpunten van het nieuwe inburgeringsbeleid van de Vlaamse Regering is dat nieuwkomers voortaan zullen moeten betalen, zowel voor een cursus als om examens af te leggen. Voor alle duidelijkheid: wij zijn grote voorstander van verplichte inburgering. We denken inderdaad dat het cruciaal is dat nieuwkomers zo snel mogelijk de taal leren en zo snel mogelijk geholpen worden om hun plaats te vinden, zowel op de arbeidsmarkt als in de samenleving, maar we zijn er evengoed van overtuigd dat het een heel slecht idee is om inburgering betalend te maken. Jullie zeggen altijd: 'Kijk eens naar het Noorden.' Wel, ik zou zeggen, doe dat in dezen dan ook, want het voorbeeld uit Nederland, waar inburgering vandaag al betalend is, toont aan dat geld vragen eigenlijk vooral extra drempels opwerpt en zo averechts werkt. Maar die discussie – ik bereid een aantal vragen voor – gaan we ongetwijfeld nog zeer lang en breed kunnen voeren.

Vandaag wil ik het hebben over Brussel, want voor Brussel stellen zich volgens mij een aantal specifieke problemen. Op 21 april 2017 keurde de Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (VVGGC) namelijk een ordonnantie goed die inburgering voortaan ook verplicht maakt in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Wij hebben daar mee aan de kar getrokken en we zijn daar zeer tevreden over. Die ordonnantie stipuleert de doelgroep alsook de implementatievoorwaarden van het Brusselse inburgeringsbeleid, maar de concrete uitvoering ligt in handen van de Gemeenschappen. Na lange en moeilijke onderhandelingen werd daarover een samenwerkingsovereenkomst gesloten tussen de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC) en de Franstalige en de Vlaamse Gemeenschap in april 2019. Daarbij was de afspraak dat zowel de Vlaamse als de Franstalige Gemeenschap minstens vierduizend plaatsen zouden creëren, respectievelijk via het Agentschap Integratie en Inburgering (AgII) en een aantal Bapa's (bureaus d'accueil pour les primo-arrivants), om van die verplichte inburgering ook in Brussel een realiteit te maken vanaf 1 januari 2020.

Maar aan de vooravond van de verplichte inburgering in Brussel dreigt nu een belangrijk probleem. Als Brusselse nieuwkomers kunnen kiezen tussen een betalend parcours van

de Vlaamse Gemeenschap en een gratis parcours van de Franstalige Gemeenschap, gaan ze uiteraard voor dat laatste kiezen. Dat kan voor ons niet de bedoeling zijn, want het zou eigenlijk de facto de stopzetting betekenen van het Vlaams inburgeringsbeleid in Brussel, zowel voor vrijwillige als voor verplichte inburgeraars. Ik denk aan EU-burgers die in groten getale aanwezig zijn in Brussel, waaronder veel Bulgaren en Roemenen. We zien dat die vandaag ook vrijwillig inburgering volgen. Als ze echter gaan moeten betalen, gaan ze natuurlijk naar de Franstalige kant. Daarmee zou bovendien het evenwicht tussen de Vlaamse en Franstalige inspanningen volledig zoek zijn, wat indruist tegen de basisprincipes van het samenwerkingsakkoord. Het is daarnaast ook de vraag of het wettelijk, conform de Brusselse ordonnantie Inburgering, überhaupt mogelijk is om verplichte inburgering betalend te maken op Brussels grondgebied. Het is de GGC die de bevoegdheid heeft om de verplichting en de modaliteiten daarvan te reguleren.

Hannelore Goeman (sp-a): Bovendien – en dat is voor mij toch niet onbelangrijk – dreigt heel de situatie op termijn de positie van het Nederlands in onze hoofdstad te verzwakken. Voor mij lijkt het de vanzelfsprekendheid zelve dat we een uitzonderingsregime gaan uitwerken voor Brussel, zodat de Vlaamse inburgeringstrajecten in ieder geval in Brussel kosteloos blijven binnen de grenzen van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, zodat de inspanningen aan Vlaamse en Franstalige kant in evenwicht blijven.

Minister, hoe gaat u ervoor zorgen dat de beslissing om Vlaamse inburgeringstrajecten betalend te maken, niet zal zorgen voor een onevenwicht tussen de Franstalige en Vlaamse Gemeenschap? Hebt u een juridisch advies dat de rechtsgeldigheid van de invoering van een betalend inburgeringsparcours op het grondgebied van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest bevestigt? Zo neen, bent u van plan om dat te laten opmaken? Kunt u bevestigen dat de Vlaamse Gemeenschap zich zal houden aan de gemaakte afspraken om vierduizend plaatsen te plannen voor Nederlandstalige inburgeringstrajecten in Brussel? Hoe zult u ervoor zorgen dat die ook worden ingevuld?

Minister, zult u een uitzonderingsregime invoeren om de verplichte inburgering van de Vlaamse Gemeenschap gratis te houden op het grondgebied van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, in ieder geval voor Brusselaars die binnen de door de GGC vastgelegde doelgroep van verplichte inburgeraars vallen, maar wat ons betreft ook de vrijwillige inburgeraars? Hebt u al de kans gezien om hierover overleg te plegen met uw bevoegde GGC-collega? Zo ja, wat was het resultaat?

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Minister, mijn vraag om uitleg over dit thema had ik gesteld aan minister Dalle, omdat in het regeerakkoord staat dat de Brusseltoets als beleidsinstrument wordt behouden, dat er dus wordt nagegaan of er specifieke problemen zijn met de toepassing van regelgeving in Brussel. Alvast op dit vlak bleek dat niet gebeurd te zijn bij de totstandkoming van het regeerakkoord, maar minister Dalle zou hier binnen de regering op toezien. Vandaar dat ik mijn vraag om uitleg aan hem had gesteld.

In grote lijnen is onze fractie het eens met wat mevrouw Goeman zegt. Wij zijn ook voorstander van verplichte inburgering. Ik ben zelf voogd geweest van niet-begeleide minderjarigen. Het is heel belangrijk, zeker in een Brusselse context, dat die jongeren de lessen volgen.

We zijn er evengoed van overtuigd dat het een heel slecht idee is om het inburgeringsbeleid betalend te maken. Collega Moerenhout zal daar later nog op terugkomen, maar ik wil vandaag het punt over de Brusselse inburgeringscursussen

maken. De collega vroeg al of Vlaanderen de vierduizend cursussen die we hebben beloofd, plannen.

Minister, de belangrijkste vraag is deze: hoe gaat u ervoor zorgen dat mensen in kwetsbare situaties – we moeten daar niet onnozel over doen, dat zijn geen mensen met grote financiële middelen – nog bereid zijn om een Nederlandstalige cursus te volgen?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Mevrouw Goeman en mijnheer Bex, hartelijk dank voor deze pertinente vragen. Ik zal mijn best doen om er zo goed mogelijk op te antwoorden en om u gelukkig te maken. Als een minister volksvertegenwoordigers gelukkig kan maken, heeft hij een mooie dag.

We gaan vandaag het debat nog niet voeren over het wel of niet betalend maken en wat we daarvan vinden. Ik heb begrepen dat mevrouw Moerenhout zich klaarstoomt om dat debat te voeren. Dat zullen we ongetwijfeld een andere keer doen. Het is ook niet het voorwerp van de vragen. De vragen gaan heel specifiek over Brussel en hoe we dat daar aanpakken.

Voor de collega's die misschien niet zo goed vertrouwd zijn met de situatie – jullie zijn dat zeker wel –, wil ik zeggen dat de Vlaamse Gemeenschap zich formeel heeft geëngageerd met betrekking tot verplichte inburgeringstrajecten in Brussel. We hebben dat gedaan door op 3 mei 2019 een decreet goed te keuren.

Minister Bart Somers: De verplichte inburgeringstrajecten in Brussel starten op 1 januari 2020. De GGC keurde op 11 mei 2017 een ordonnantie over het inburgeringstraject voor de nieuwkomers goed en duidde de Vlaamse Gemeenschap aan als een van de inrichtende partijen. De Vlaamse Gemeenschap hecht veel belang aan dit engagement, en ook ons regeerakkoord – een prachtig document, dat u zeker nog eens moet doornemen – schrijft daarover een passage: "De verplichte inburgering in Brussel is een feit en kan van start. Vanuit Vlaanderen is hier hard aan gewerkt met de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie; we zetten ons nu volop in op de uitwerking en toeleiding naar de Nederlandstalige inburgeringstrajecten."

Om heel concreet te zijn, verwijs ik ook naar de passage over het betalend maken van deze inburgeringstrajecten. De modaliteiten motiveren we door de inburgeringstrajecten minder vrijblijvend te maken en een beroep te doen op een grotere inspanning en inzet van de nieuwkomer, maar verantwoorden we ook door het gegeven dat er in Vlaanderen een inhoudelijke versterking op til is. Er is een directere link met de werking van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB), en met het vierde traject, waarbij de nieuwkomer gekoppeld wordt aan een peter of meter waardoor hij of zij zich sneller in Vlaanderen zal kunnen integreren.

We willen echter vermijden dat er in Brussel een situatie ontstaat die niemand gewild heeft. Brussel is een belangrijke stad voor het Vlaamse beleid en nu er ook in Brussel een inburgeringstraject wordt ingevoerd, zou het verschil in kostprijs tussen de Franstalige en Nederlandstalige cursussen een verschuiving kunnen veroorzaken. Daardoor zouden we een andere uitdrukkelijke ambitie van deze Vlaamse Regering tekortdoen: we willen namelijk waken over het Vlaamse en Nederlandstalige karakter van onze hoofdstad. Om de drempel laag te houden, willen we voor de inwoners van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, die tevens een inburgeringstraject in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest volgen, een uitzondering voorzien. We willen voor deze mensen de cursussen gratis houden. Dat is een uitdrukkelijk engagement. We kunnen op termijn zeker het gesprek met onze Franstalige tegenvoetters aangaan of zij in hun positie ter

zake een evolutie zien. Dan kunnen we de inburgeringstrajecten eventueel toch met Vlaanderen overeenstemmen. Op dit moment lijkt me dit een goede afweging tussen onze belangen die we in Brussel hebben om daar de Nederlandse taal sterk te houden en de inburgeringstrajecten die we aan de Brusselaars in Brussel aanbieden.

Ik kan u bevestigen, mijnheer Bex, dat we in de begroting van 2020 een budget voorzien voor de geplande vierduizend inburgeringstrajecten waarvoor we ons ten aanzien van onze partners in Brussel hebben geëngageerd. Die trajecten worden dus gefinancierd. Ze blijven bestaan en worden verder uitgerold.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp.a): Ik blijf ongelukkig over de algemene beslissing om de inburgeringscursus betalend te maken, maar ik moet toegeven dat u mij gelukkig maakt met het engagement om de inburgeringscursus in Brussel voor de inwoners van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest ook in de toekomst gratis te houden. Ik denk dat dat cruciaal is om ervoor te zorgen dat wij ook in Brussel het engagement waaraan de Vlaamse Gemeenschap belang hecht, kunnen waarmaken, zodat we ook daar een rol kunnen spelen om mensen naar de arbeidsmarkt en samenleving te leiden, en om hun onze Nederlandste taal te leren.

Ik zal uiteraard dit dossier opvolgen om te kijken hoe dit praktisch in zijn werk gaat, maar ik steek niet onder stoelen of banken dat ik blij ben dat de juiste beslissing daarover al is genomen.

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Ook ik wil u bedanken, minister. Ook al bent u nog maar een week aan de slag, toch zijn we heel blij dat u al op deze manier uw stempel op het regeerakkoord hebt kunnen drukken.

Ik heb nog een vraag: er worden een aantal extra inburgeringstrajecten of -mogelijkheden in Vlaanderen voorzien. Bent u van plan om ook in Brussel die extra mogelijkheden uit te rollen?

De voorzitter: Mevrouw Tavernier heeft het woord.

Annabel Tavernier (N-VA): Minister, de beslissing van de Vlaamse Regering om het integratietraject betalend te maken, vind ik een goede zaak. Te veel mensen haken af tijdens het inburgeringstraject of doen nooit een examen. Die vrijblijvendheid moet eruit. Brussel is echter een unieke context vanwege het feit dat er naast de Vlaamse Gemeenschap nog andere beleidsmakers in het veld aanwezig zijn. De Franstalige integratietrajecten worden gratis aangeboden. Daardoor zou er een onevenwicht tussen de Vlaamse en de Franstalige trajecten ontstaan, indien het Vlaamse integratietraject betalend zou worden in Brussel. Het is belangrijk dat Brusselse nieuwkomers hun weg blijven vinden naar het Vlaamse aanbod. In deze context vind ik het dan ook helemaal terecht dat er beslist wordt om voor Brussel in een uitzonderingsregime te voorzien. Op termijn zou het wenselijk zijn om dit uitzonderingsregime uit te doven zodat het betalende karakter ook naar Brussel kan worden uitgebreid. Dit is uiteraard niet mogelijk zolang het Franstalige traject gratis blijft.

Minister, zult u er bij de Franse Gemeenschapscommissie (COCOF) en bij de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC) op aandringen om de baten van

een betalend inburgeringstraject in overweging te nemen? Wanneer zijn die gesprekken gepland?

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Ik ben blij van Groen en sp.a te horen dat zij er ook op hameren dat het inburgeringstraject verplicht moet zijn. *(Opmerkingen)*

Ja, maar dat is vijftig jaar te laat.

Minister, als liberaal zou u het woord 'zelfredzaamheid' toch hoog in het vaandel moeten voeren. Hoe kwalificeert u dat? Hoe is de regering ertoe gekomen om viermaal 90 euro te vragen? Waarom dat bedrag? U hebt in een aantal interviews zeer trots – ik denk toch dat ik het zo mag noemen – of een beetje verontschuldigend gezegd dat het in Nederland veel meer is en dat het dus bij ons zeer weinig is. Dat doet toch vermoeden dat u toch niet zo gelukkig bent met dat bedrag. Misschien vindt u dat bedrag toch nog net iets te hoog. Hoe komt u nu tot die viermaal 90 euro? Waarom zou dat een goed bedrag zijn? Waarom zouden wij niet gewoon, in het kader van zelfredzaamheid, de volle pot vragen? U weet dat dat ons standpunt is. De volle pot is dan 4600 euro. Als ik zou migreren naar een ander land, zou ik nooit verwachten dat men mij daar een gratis cursus zou aanbieden of – laat het ons dan toch maar eerlijk zeggen – voor een peulschil van 360 euro.

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Minister, als u een deel van de oppositie gelukkig hebt gemaakt, dan hebt u ook ons gelukkig gemaakt met uw belangrijke toezegging om voor Brussel in een uitzondering te voorzien. Dat is een zeer wijze en zeer juiste beslissing. De verplichte inburgering is, denk ik, al vijftien jaar geleden ingevoerd. Dat gebeurde trouwens door een regering met socialisten, met de allereerste Vlaamse minister van Inburgering, Marino Keulen. Vlaanderen heeft vijftien jaar later op dat vlak al een heel goede weg afgelegd. We zijn ondertussen allemaal overtuigd van het belang van een dergelijke inburgeringscursus. In Brussel heeft het allemaal wat langer geduurd. We zijn blij dat men daar nu ook op de trein van een verplichte inburgering is gesprongen voor mensen in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Het is goed dat die trein niet meteen wordt gesaboteerd door het betalend te maken. Wij zijn blij dat u dat obstakel op voorhand wegneemt en dat die Brusselse inburgeringstrein nu ook volop op de rails kan worden gezet.

De voorzitter: Mevrouw Partyka heeft het woord.

Katrien Partyka (CD&V): Voorzitter, bij de voorbereiding van deze regelingen werd de kwestie dat het in Brussel een probleem zou zijn, aangekaart. We zijn dan ook bijzonder blij dat de nieuwe minister het probleem snel en adequaat oplost.

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Ik wil mevrouw Partyka bedanken voor de krachtige steunbetuiging, de heer Ongena voor het respecteren van de partijdiscipline en de andere collega's voor hun goede en terechte opmerkingen.

Eerst en vooral: het is niet ikzelf die het probleem heeft opgelost. De Vlaamse Regering is een collegiaal orgaan. We hebben het probleem opgelost in overleg met alle betrokken coalitiepartners en regeringspartners, die evident botsen rond dit probleem, dat we op

een goede manier moeten aanpakken. Voor alle duidelijkheid: ik sta heel sterk achter de keuze voor het inburgeringstraject zoals we dat hebben uitgestippeld. Ik ben ook bereid om daar in een volgende commissievergadering grondiger op in te gaan en het debat daarover aan te gaan.

Ik heb daarnet tegen mevrouw Moerenhout gezegd dat we nu niet het debat gaan voeren over het betalend karakter en over die 90 euro. Ik zou mevrouw Moerenhout niet respectvol behandelen, mijnheer Van Rooy, als ik nu wel zou ingaan op uw vraag. Ik stel voor dat we daar later ten gronde over discussiëren. Dan zal ik u ook ten gronde kunnen uitleggen waarom ik denk dat het een goede en coherente maatregel is. Het gaat om een heel pakket maatregelen die we nemen om het inburgeren tot een groter succes te maken: Inburgering 2.0. Collega Keulen is daar inderdaad in 2004 mee begonnen. Hij vroeg toen ook al naar het verplichtend karakter, naar een resultaatsverbintenis in plaats van inspanningsverbintenis. Ik verheug mij er enorm over dat we in die elementen vandaag een stap verder kunnen zetten, zoals ik mij ook verheug over het opdrijven van de kansen die we creëren in dat inburgeringstraject. Want het is natuurlijk de absolute ambitie om mensen ook kansen aan te reiken in Vlaanderen, om een volwaardige burger te kunnen worden in onze samenleving.

Mevrouw Tavernier, u hebt een aantal terechte opmerkingen gemaakt. Te veel mensen leggen nooit een examen af, zegt u. Dat is juist, want er zijn nog geen examens. Er is op dit moment dus niemand die examens aflegt. Dat is net een van de dingen die we gaan invoeren. Maar uw specifieke vraag ga ik zeker meenemen, ook naar mijn Franstalige collega'. U ziet het: ik heb na één commissievergadering al tien nieuwe afspraken waartoe ik mij moet engageren en dat zal ik in de loop van de komende weken en maanden zeker doen. Ik ga dat uiteraard ook doen in goed overleg met de collega die verantwoordelijk is voor het dossier Brussel, om te kijken of wij niet verder inspirerend kunnen zijn voor onze zuiderburen. U weet immers dat Vlaanderen op dit punt vooropliep en dat onze collega's in het zuiden nu ook overtuigd zijn geraakt van het belang van een verplicht inburgeringsbeleid. Misschien zien zij ook wel wat brood in onze nieuwe aanpak. Ik ga hen niet alleen spreken over het betalend karakter, maar ook over de arbeidstoeleiding en uiteraard ook over het vierde traject dat we willen uitbouwen, namelijk het peter- en meterschap of de buddywerking die moet toelaten om mensen sneller een sociaal netwerk te geven en mensen in de praktijk en reëel in te burgeren, zodat we segregatie vermijden en inclusie mogelijk maken. Het hele pakket is een pakket dat ik heel graag ga uitleggen bij heel veel mensen, en dus zeker ook bij onze Franstalige vrienden in Brussel. Dat is dus een goede suggestie, die ik meeneem.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

06-11-2019

Vergadering Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand en Dierenwelzijn

Voorzitter: mevrouw Els Ampe

Vraag om uitleg van Hannelore Goeman aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over het Brusseldecreet en de relatie tussen de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) - 175 (2019-2020)

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp.a): Vlaanderen en Brussel worden in het regeerakkoord omschreven als partners en we zijn het daar volmondig mee eens. Maar belangrijk is hoe dit partnerschap wordt ingevuld, en dan meer specifiek tussen de Vlaamse overheid enerzijds en de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) anderzijds.

Er is nood aan een open blik op Brussel. De VGC moet een aanbod op maat van de Nederlandstalige Brusselaars bieden, maar aangepast aan de specifieke Brusselse realiteit. Gemeenschapscentra en culturele instellingen in Brussel zijn een referentie aan, maar ook een erkenning van de Nederlandstalige cultuur in Brussel. Ze moeten wat ons betreft net zo goed open huizen zijn voor alle Brusselaars die het Nederlands een warm hart toedragen.

De Nederlandstalige Brusselse scholen maken integraal deel uit van het kwalitatieve Vlaamse scholennetwerk, maar ze moeten toch ook vaak op zoek gaan naar eigen recepten om de beste resultaten bij meertalige en vaak ook kwetsbare Brusselse ketten te bieden. Brussel heeft nood aan Vlaamse investeringen in ouderenzorg, maar we moeten de middelen inzetten daar waar ze nodig zijn, en niet blindelings de Vlaamse modellen volgen.

De VGC kan als kleine, maar wendbare en operationele overheid als geen ander inschatten waar de noden liggen en welke recepten werken in Brussel. De VGC kent het terrein, kent de Brusselse meertalige leerlingen, kent de diversiteit aan socio-culturele organisaties, kent ook het lokale beleid van de Brusselse gemeenten, kent de vragen van Brusselse Nederlandstalige senioren, weet hoe we de Vlaamse of Nederlandstalige eigenheid het best laten floreren in onze hoofdstad. Het zou dan ook logisch zijn dat de VGC ten volle optreedt als regisseur van het Vlaamse beleid in Brussel, en dat ze de autonomie krijgt en neemt om beleid te voeren, vertrekkende vanuit het Vlaamse Gemeenschapsbeleid, maar aangepast – ik herhaal – aan de Brusselse realiteit.

Het regeerakkoord blijft in feite wat aan de oppervlakte over Brussel en de relatie tussen de VGC en Vlaanderen. Langs een kant is dat goed: evidente uitgangspunten zoals de Brusselnorm, de Brusseltoets of het belang van Brussel voor Vlaanderen worden gelukkig niet in vraag gesteld. Tegelijk is de toon soms aanmatigend. Er staat in het regeerakkoord dat een goed partnerschap veronderstelt dat het beleid van de VGC niet indruist tegen dat van de Vlaamse overheid. Er staat ook dat Vlaanderen beter zal controleren op een correcte toepassing van de Vlaamse middelen, wat dat dan ook mag betekenen. In dit hoofdstuk kiest men soms voor de symbolenstrijd. Vlaanderen wil

absoluut zijn logo naast de reeds goed ingeburgerde 'N' van VGC zien hangen. Ik zie niet in wat daar de meerwaarde van is. Nederlandstalige culturele instellingen moeten dan weer eerst en vooral ambassadeurs van het Vlaamse culturele beleid zijn.

Over de gekende pijnpunten blijft het regeerakkoord stil, zoals het zogenaamde Brusseldecreeet. Het is goed om de Brusselnorm te bevestigen, maar er wordt niet gerept over de inhaalbeweging voor Welzijn. De Vlaamse investeringen in Brussel benaderen deze norm nog lang niet. De Brusseltoets wordt ook louter behouden, daar waar die vooral ook zou moeten worden gemoderniseerd. Zo moet bij de totstandkoming van de Vlaamse regels veel vroeger gedacht worden aan de impact en uitvoerbaarheid ervan in Brussel. Een eerlijke Brusseltoets zou ook veel vaker de VGC inschakelen om Vlaams beleid uit te voeren, bijvoorbeeld bij de besteding van projectmiddelen via oproepen.

De grootste olifant in de kamer is wat mij betreft het Brusseldecreeet. In de vorige legislatuur werden de krijtlijnen uitgetekend voor een nieuw decreet dat de relatie Vlaanderen-VGC zou regelen. Dit decreet zou de Vlaamse middelenstromen naar de VGC bundelen en die middelen indexeren, zoals dat ook voor de Vlaamse gemeenten gebeurde. In tegenstelling tot wat Vlaanderen van de gemeenten verwacht, was het plan tegelijk ook om een strengere controle in te bouwen en meer voorwaarden op te leggen in ruil voor de middelen, ook al komt het gros van het budget van de VGC eigenlijk niet van Vlaanderen, maar van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Uiteindelijk strandde het decreet op een advies van de Raad van State, die net twijfels had bij de voorwaarden die Vlaanderen aan de VGC-dotatie wilde verbinden.

Hannelore Goeman (sp.a): Voor ons is het heel duidelijk. Wij vinden dat de VGC haar autonomie niet mag verliezen en dat er inderdaad werk moet worden gemaakt van een duurzaam partnerschap tussen Brussel en Vlaanderen, maar met respect voor elkaars bevoegdheden en in een sfeer van gelijkwaardigheid. Dat gaat volgens ons gepaard met een sterk onderling overleg en met investeringen door beide partijen.

Wij zijn dus vragende partij voor een nieuw Brusseldecreeet en vragen dat deze Vlaamse Regering daar wel werk van maakt of probeert te maken. Dat decreet moet natuurlijk in nauw overleg met de VGC worden opgesteld. Het moet minder planlast en goede afspraken omvatten en het moet respect hebben voor de autonomie van de VGC.

Daarom zijn wij natuurlijk benieuwd naar uw visie op Brussel met betrekking tot dit thema, minister, en ik zou u hierover een aantal vragen willen stellen.

De hamvraag is of u werk zult maken van een nieuw Brusseldecreeet. Welke timing houdt u in dat geval voor ogen? Zult u daarbij het advies van de Raad van State respecteren en de dotatie niet van voorwaarden afhankelijk maken? Blijft het uitgangspunt ook overeind dat de dotatie van de VGC in de toekomst zal worden geïndexeerd, zoals ook met de middelen van de Vlaamse gemeenten is gebeurd? Hoe zal dit Brusseldecreeet, als het er komt, de planlast voor de VGC en voor de Brusselse organisaties verminderen?

Daarnaast is het de bedoeling de Brusseltoets te hervormen en uit te breiden, zoals trouwens is aanbevolen door de Gemengde Ambtelijke Commissie Brussel (GACB). Hoe ziet u de rol van de VGC eigenlijk? Wat is uw visie op de relatie tussen de Vlaamse Gemeenschap en de VGC? Hoe ziet u ook die autonomie van de VGC ten aanzien van de Vlaamse Gemeenschap?

Hoe zult u er, tot slot, voor zorgen de coalitie mee te krijgen met uw visie op Brussel? Op welke wijze zult u onze geliefde hoofdstad of het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest binnen de nieuwe Vlaamse Regering verdedigen?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Collega, ik stel voor ten gronde in te gaan op de vragen over het Brusseldecree en over de rol en de financiering van de VGC op het ogenblik dat de beleidsnota en de begroting hier zijn neergelegd. Dat zal op heel korte termijn gebeuren. We zijn die beleidsnota nu aan het finaliseren en die zal zeer snel naar het Vlaams Parlement komen. Ik denk dat het goed zou zijn op die basis een bespreking te voeren.

Mevrouw Goeman, u hebt gesteld dat we moeten komen tot minder planlast, tot goede financiële afspraken en tot respect voor de autonomie van de VGC. Dat lijken me zeker belangrijke elementen, maar het zou me zeker boeien van u te horen wat u precies aan het decretaal kader zou willen aanpassen. Dat kan misschien tijdens uw repliek. We kunnen daar dadelijk misschien meer over horen, maar we kunnen hier eventueel ook dieper op ingaan tijdens de bespreking van de beleidsnota. Het is zeker dat de manier waarop de Vlaamse Gemeenschap haar voogdij over de VGC in een sfeer van partnerschap uitoefent de komende vijf jaar een zeer relevant thema zal zijn.

Wat uw vraag over de hervorming en de uitbreiding van de Brusseltoets betreft, verwijs ik graag naar de opdracht van de GACB, die u ook al hebt aangehaald. Het is de taak van deze commissie jaarlijks de decretale regelgevingsagenda met betrekking tot gemeenschapsmateries te screenen op de toepasbaarheid in Brussel en hierover te rapporteren.

De GACB heeft hiervoor een werkwijze vastgelegd. Ten eerste stelt de Vlaamse Gemeenschap jaarlijks een regelgevingsagenda met decreten en uitvoeringsbesluiten op. De Vlaamse Gemeenschap vertaalt de initiatieven met een impact op Brussel in een overzicht met betrekking tot de eventuele toepassing van de Brusseltoets. Ten tweede legt de Vlaamse Gemeenschap dit overzichtsdocument voor aan de VGC. Ten derde kan de VGC aangeven in verband met welke regelgeving de input voor een Brusseltoets wenselijk is. De VGC kan te allen tijde input aanleveren. Ten vierde evalueert de GACB Brussel de voortgang van dit instrument. Indien nodig, wordt teruggekoppeld naar de vakminister. Dat betekent dat de Vlaamse Gemeenschap nu al in een vroeg stadium de impact en de uitvoerbaarheid van de Vlaamse regelgeving in Brussel nakijkt en erop toeziet dat de VGC hier goed bij wordt betrokken.

Minister Benjamin Dalle: De Brusseltoets is een heel belangrijk instrument om alle Vlaamse decreten en regelgeving ex ante al te toetsen op de toepasbaarheid van de voorgestelde regelgeving in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, en op het effect op de band tussen het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad en de rest van Vlaanderen. De Brusseltoets is daarom ook opgenomen in de omzendbrief 'Beleids- en regelgevingsprocessen'. Zowel de beslissingsnota's van de Vlaamse Regering als de memories van toelichting van nieuwe decreten moeten de impact in Brussel expliciet toetsen. De leeswijzer die de gemengde ambtelijke commissie heeft opgesteld, vormt hiervoor een leidraad. Er is dus al heel wat duidelijkheid. Als coördinerend minister zal ik er de komende jaren op toezien dat het op een goede manier wordt toegepast.

U hebt ook gevraagd naar de relatie met de VGC. Dat is een heel belangrijk aspect van mijn beleid de komende jaren. De VGC is effectief een partner voor het beleid van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel. Een partnerschap veronderstelt goede afspraken, veronderstelt ook dat het beleid is afgestemd en dat er geen tegengestelde beleidskeuzes worden gemaakt. De VGC blijft de prioritaire partner van de Vlaamse Gemeenschap in de hoofdstad. Tijdens deze regeerperiode wens ik dus zeker constructief en nauw met de VGC samen te werken op basis van duidelijke en klare afspraken. Ik ambieer een gestructureerde en transparante samenwerking met de VGC, gestoeld op respect en vertrouwen. Collega Goeman, ik denk dat dat principes zijn die we delen.

U weet dat ik als Vlaams minister, bevoegd voor Brussel, ook met een adviserende stem de collegevergaderingen van de VGC bijwoon. Ik heb het al eenmaal gedaan want er is al een collegevergadering geweest. Ik was daar aanwezig en het was een zeer goed contact. Ik denk dat het inderdaad belangrijk is om dat op een goede manier verder te zetten en ook op die basis terug te koppelen met de Vlaamse Regering en desgevallend ook met deze commissie, wanneer daar relevante beslissingen naar voren komen.

Ook het Vlaams Parlement heeft natuurlijk een heel belangrijke rol. U wordt uitgenodigd om op regelmatige basis gemeenschappelijke vergaderingen tussen de VGC-raad en deze commissie te organiseren. Ik kan dat alleen maar steunen en zal daar ook mijn volle medewerking aan verlenen, wanneer dat door u is gewenst.

De gemengde ambtelijke commissie waarnaar ik heb verwezen, heeft tijdens de vorige regeerperiode twee rapporten afgeleverd. Over een groot aantal aspecten was er een ambtelijke consensus tussen de beide administraties. Het is nu van belang dat ook beleidsmatig op politiek niveau te brengen. Ik denk hierbij aan een politiek overleg met de Vlaamse ministers, bevoegd voor gemeenschapsmateries, om eventueel politieke afspraken over het Brusselbeleid te maken.

Collega Goeman, dit zijn al een aantal elementen, maar ik ben zeker dat we hierover ook volgende week zullen kunnen verder praten.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp.a): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik vind het jammer dat we nog geen concreet antwoord krijgen over uw plannen rond het Brusseldecreet, want dat is natuurlijk de essentie van hoe de relatie tussen Vlaanderen en de VGC er de komende jaren zal uitzien.

Ik heb het genoeg om u te hebben mogen leren kennen als iemand met een groot hart voor Brussel. Als u tegen mij zegt dat u in een sfeer van vertrouwen en transparantie wilt werken aan een partnerschap tussen Vlaanderen en Brussel, tussen de Vlaamse Gemeenschap en de VGC, dan wil ik u graag geloven.

Het zal natuurlijk in de feiten nog moeten blijken of u ook de andere partners in de meerderheid mee zult krijgen in uw verhaal. Ik heb het dan in eerste instantie over de N-VA – de heer Vanlouwe zal straks ongetwijfeld een betoog houden. Want we weten allebei dat de N-VA de VGC eigenlijk liever zou zien aan het handje van de Vlaamse Gemeenschap, als een ondergeschikt bestuur dat vooral uitvoering geeft aan zijn plannen en instructies. Dat is althans de lezing die ik geef aan wat er is gebeurd met de vorige poging om over het Brusseldecreet te onderhandelen. Minister Gatz is er – ondanks zijn goede intenties, dat wil ik toch zeggen – niet in geslaagd, omdat de N-VA eigenlijk vroeg wat volgens de Raad van State zelfs niet kan: zij wilden met name de dotatie aan de VGC onderhevig maken aan een aantal voorwaarden en doelstellingen. Ze wilden er dus met andere woorden eigenlijk subsidies van maken.

Hannelore Goeman (sp.a): In antwoord op uw vraag hoe wij het dan zien, mag het duidelijk zijn dat wij het niet zo zien. Voor ons is de VGC vooral een autonoom bestuur, wiens kracht er net in ligt dat we kunnen werken op maat van de Brusselse realiteit die wij zo goed kennen. Voor ons is de essentie dat de VGC op dezelfde manier wordt behandeld als Vlaamse gemeenten en dat we dat ook zo vertaald zien in het Brusseldecreet. De dotatie mag niet gekoppeld zijn aan voorwaarden. Er moet een indexering komen van die dotatie die al heel lang is beloofd en werd toegekend aan de Vlaamse gemeenten. Dat staat nog los van het feit dat met de responsabiliseringsbijdrage nog eens 1,4 miljard naar de Vlaamse gemeenten wordt geschoven, terwijl de VGC

volledig buiten beeld blijft. Daar hebben we het de vorige keer al over gehad. In dezelfde lijn verwachten we ook dat de groeivoet voor het Stedenfonds zal worden gerespecteerd. Als de indexering er niet komt, dan zal de VGC het opnieuw met minder middelen moeten doen, terwijl het Brusselse landschap sowieso al wordt bedreigd door het feit dat de besparing met 6 procent op alle subsidies er zit aan te komen.

De voorzitter: Kunt u afsluiten, want u hebt uw twee minuten al overschreden.

Hannelore Goeman (sp.a): Ik weet dat er inzake de Brusseltoets allerlei dingen op stapel staan in het kader van de Gemengde Ambtelijke Commissie. Dat is iets dat we zullen opvolgen.

In de loop van de legislatuur zullen we het zeker nog hebben over de Brusselnorm an sich, want wat ons betreft is die achterhaald. De norm betekent dat Vlaanderen zich engageert om in een aanbod te voorzien voor 30 procent van de Brusselse bevolking. Toen die is ingesteld, kwam dat overeen met ongeveer 5 procent van de Vlaamse bevolking in haar totaal. Vandaar ook de 5 procent begrotingsnorm. Ondertussen is de Brusselse bevolking zo sterk gegroeid dat we gemakkelijk al aan 6 procent van de bevolking zitten. De vraag kan dan ook worden gesteld of de Brusselnorm niet naar 6 procent moet gebracht worden. Het minste dat we daar verwachten, is dat de 5 procent zeker op het vlak van Welzijn in de komende legislatuur wordt gehaald.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord.

Het was bijzonder interessant om van mevrouw Goeman te vernemen dat zij eigenlijk vindt dat de VGC als een Vlaamse gemeente moet worden behandeld, dus eigenlijk als een lokaal ondergeschikt bestuur van de Vlaamse overheid. Onze mening is altijd geweest dat de VGC inderdaad een ondergeschikt bestuur is, maar het heeft een bepaalde sui-generisstructuur. Enerzijds wilt u dat de VGC wordt behandeld als een Vlaamse gemeente om op die manier geld te kunnen krijgen. Straks krijgen we nog het debat bij de vraag van de heer Bex over de financiering. Anderzijds mogen we natuurlijk niet vergeten dat de VGC al een reeks belangrijke dotaties krijgt, niet alleen van Vlaanderen maar ook van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. De VGC hangt dus een beetje tussen Vlaanderen en Brussel. Wat u betreft is het een Vlaamse gemeente, wat mij betreft is het dat eigenlijk ook omdat de Brusselse gemeenten tekortschieten op het vlak van beleid voor de Vlamingen in Brussel.

De minister maakt zelf ook deel uit van het college, met raadgevende stem. Op die manier is het ook de bedoeling om te verwoorden wat Vlaanderen vindt. Ik blijf erbij dat het een partnerschap is, maar tegelijkertijd toch ook een ondergeschikt bestuur. We mogen dus niet vergeten dat de VGC geld krijgt van Vlaanderen en van het Brusselse Gewest. Wanneer er 3 euro gaat naar de Franse Gemeenschapscommissie (COCOF), die altijd geld te kort heeft, dan komt er ook 1 euro naar de VGC, of ze dat nu nodig heeft of niet. De VGC werkt goed. Ik zal dat niet ontkennen, maar ze krijgt geld langs verschillende kanten.

Ik vind het ook niet erg dat er in het Brusseldecreet – dat nu niet in het Vlaams regeerakkoord is opgenomen – goede afspraken zijn gemaakt. Ik zeg altijd: 'Goede afspraken maken goede vrienden.' Wanneer je geld geeft, lijkt me dat ook logisch. In de nota die destijds door de Vlaamse Regering is gemaakt en waarvan het Brusseldecreet de uitvoering was, is opgenomen dat we geld geven maar dat we de strategische doelstellingen samen willen vastleggen.

Karl Vanlouwe (N-VA): Op een bepaald moment is dat fout gelopen door een juridische discussie. De vraag was of het nu ging over een dotatie of over een subsidie in die hele inkanteling.

U zegt graag dat het door ons mislukt is en dat er dus geen extra geld komt, maar er komt nog altijd bijzonder veel geld uit Vlaanderen. En wij willen dat er verder geld uit Vlaanderen komt – het gaat over ongeveer 25 miljoen euro – maar ik vind het wel logisch dat er wordt afgestemd en dat er afspraken worden gemaakt. En de minister heeft er inderdaad op gewezen dat het ook onze verantwoordelijkheid is.

Wanneer de beleidsnota van de minister hier volgende week of over twee weken wordt besproken, zijn wij vragende partij om de raad van de VGC uit te nodigen. Laat dat een samenwerkingscommissie zijn, laat die zeventien parlementsleden uit de raad van de VGC naar hier komen, zodat we een open debat kunnen voeren. Wij hebben dat al gevraagd in de raad van de VGC maar toen is gezegd dat dat in het Bureau moest worden besproken. Ik stel voor dat we dat met open vizier doen. Dan kunt u ook kritiek geven op wat Vlaanderen wel of niet doet en beter of anders moet doen.

Wat ons betreft, moet die Brusselnorm, Brusseltoets, Brusselparagraaf behouden blijven. Tijdens de vorige legislatuur, toen u hier nog niet zat, hebben wij altijd gehamerd op die 5 procent. Er is echter een probleem, meer bepaald wat het welzijnsbeleid betreft. U zult zien dat we, waar mijn partij ministers leverde, soms aan 10 procent van de Brusselnorm zaten, bijvoorbeeld op het vlak van inburgering. Dat is ver boven die 5 procent. Op het vlak van onderwijs, toen beheerd door minister Crevits, zaten we ook boven de 5 procent. Enkel op het vlak van welzijn geraakten we niet aan 5 procent. Ik denk dat daar een historische verklaring voor bestaat, maar ook een verklaring die gerelateerd is aan de staatshervorming. Wat ons betreft, moet er inderdaad geïnvesteerd worden, maar dan wel op basis van goede afspraken. En dan moet er vanuit de VGC geen oppositie worden gevoerd tegen Vlaanderen.

De voorzitter: Ik wil nog even herhalen dat de vraagsteller tien minuten spreektijd heeft en de aansluitende vraagstellers twee minuten. Dat is weinig tijd en het vraagt dan ook discipline en creativiteit. Het is altijd gemakkelijker om te blijven praten dan je te houden aan de spreektijd. Het is echter voor iedereen aangenamer als we wat vaart kunnen houden in de debatten. Ik vraag dan ook aan alle commissieleden een zekere verantwoordelijkheid en discipline om zich daaraan te houden.

De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Voorzitter, u had misschien na mijn reactie die opmerking kunnen maken in plaats van voordien, maar ik zal me in elk geval proberen te houden aan die twee minuten.

Onze fractie is zeker ook vragende partij voor een Brusseldecreeet waaruit een samenwerkingsfilosofie tussen Vlaanderen en de Nederlandstalige Brusselaars moet blijken. We moeten de debatten nu misschien een beetje afhouden van de middelen en van de structuren en het vooral hebben over vertrouwen.

We zijn hier overwegend Brusselaars en wij kennen die stad en weten dan ook wat er in die stad leeft. De leden van de VGC zijn verkozen om dat daar te vertolken, net als in steden en gemeenten. Mijnheer Vanlouwe, de discussie gaat dan niet over techniciteiten maar over vertrouwen. De Vlaamse Regering geeft heel veel vertrouwen aan die lokale bestuurders omdat die mensen het dichtstbij de burger staan. En wat wij niet begrijpen in de houding van de N-VA, is dat dat vertrouwen blijkbaar niet geldt als het over Brussel gaat. Dat vinden we jammer en we denken inderdaad dat we in dat Brusseldecreeet en in

de manier waarop de Vlaamse overheid samenwerkt met Brussel en de VGC, moeten uitgaan van vertrouwen en een uitgestoken hand.

Wat de Brusseltoets betreft moeten we, nog veel meer dan vandaag het geval is, vooraf bekijken hoe niet alleen de regels die in Vlaanderen worden gemaakt kunnen worden toegepast, maar ook hoe Vlaanderen regels kan maken die toepasbaar zijn in Brussel. Want als je een echt welzijnsbeleid op maat van de Brusselaar wil voeren, dan kan je niet gewoon de Vlaamse regels toepassen in Brussel. Dan moet je je afvragen hoe we in die Brusselse realiteit een echt beleid gaan voeren.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Bedankt voor de bijkomende vragen en bedenkingen.

Collega Goeman, heel veel van de zaken die u zegt, kan ik onderschrijven. Natuurlijk zijn een aantal aspecten financieel/budgettair. Ik zal daarover straks wat meer over zeggen in antwoord op de vraag van Stijn Bex. Ik stel evenwel vast dat de VGC in het algemeen niet minder goed behandeld wordt dan de andere domeinen waar ook toelagen en subsidies worden toegekend. Integendeel, de VGC komt er eigenlijk beter vanaf, als ik dat mag zeggen. In mijn eigen beleidsdomeinen – Media, Jeugd en Brussel – moeten er vrij stevige besparingen doorgevoerd worden. Voor de VGC zullen die echter veel milder zijn dan voor de andere domeinen. Er is dus zeker geen negatieve houding ten aanzien van de VGC, maar het is wel een budgettaire realiteit dat we her en der besparingen moeten doorvoeren.

Voor de rest kan ik me eigenlijk vinden in de opmerkingen van de collega's. Collega Vanlouwe heeft een aantal belangrijke opmerkingen gemaakt, die ik kan onderschrijven. Hij spreekt over een partnerschap, hij spreekt over een lokale besturen met een sui-generiskaart. Ik denk dat dat juist is: dat gaat gepaard met een stuk autonomie, ook een stuk voogdij en controle. Belangrijk is dat dat gebeurt in een sfeer van partnerschap en samenwerking.

Collega Bex, wat u zegt over vertrouwen, lijkt mij zeer belangrijk. Ik heb een paar woorden genoteerd die me belangrijk lijken in de verhouding met de VGC: vertrouwen, partnerschap, samenwerking, respect, correcte afspraken maken en zorgen dat die toegepast worden. Ik denk dat we hier de komende weken nog boeiende discussies zullen voeren over dat thema.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp.a): Ik heb nog een heel korte repliek. We zullen het later inderdaad nog uitgebreid hebben over de middelen en over de besparingen die doorgevoerd moeten worden. Ik vind dat altijd wat wrang klinken. We hebben er natuurlijk nog geen zicht op waar die besparingen precies doorgevoerd zullen worden.

Ik wil het nog kort hebben over de principes. Een cruciaal principe in heel ons staatsbestel is het principe van de gemeentelijke autonomie. Dat is natuurlijk waar het voor ons over gaat en dat is ook wat de heer Bex zei: de Vlaamse overheid gaat met respect om met de autonomie van de Vlaamse gemeenten. Wij verwachten net hetzelfde wat de VGC betreft. In die zin geeft de heer Vanlouwe zichzelf natuurlijk een beetje bloot, wanneer hij toch blijft spreken over een ondergeschikt bestuur. Zo zien wij het namelijk niet. In een relatie, in een partnerschap, is voor ons geen van beide partners ondergeschikt. Ik denk dat dat een heel ongezonde relatie zou zijn. Er wordt als

gelijkwaardige partners overlegd over wat de gezamenlijke keuzes moeten zijn. Maar die gemeenten zijn autonoom.

U hebt ook gezegd dat de VGC voor een deel door Vlaanderen betoelaagd wordt maar ook voor een groot deel door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Ik denk dat dat alleen maar een goede zaak is. Wij weten allebei wat de noden zijn op het terrein in Brussel op het vlak van kinderopvang en ouderenzorg. Ik zie niet in waarom dat een probleem zou zijn.

Verder kijken wij inderdaad ook uit naar een open debat en staan wij positief tegenover het voorstel om ook de collega's van de VGC uit te nodigen om de beleidsnota te bespreken, want ik denk inderdaad dat dat het begin is van een goed partnerschap.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 6

van **HANNELORE GOEMAN**

datum: 11 oktober 2019

aan **BART SOMERS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

Agentschap Integratie en Inburgering (AgII) - Wachtlijsten cursus maatschappelijke oriëntatie (MO)

Er blijven verhalen opduiken over inburgeraars die langer dan drie maanden moeten wachten op de start van hun cursus maatschappelijke oriëntatie (MO). In het Inburgeringsdecreet van 7 juni 2013, artikel 31, paragraaf 1, staat nochtans dat het vormingstraject moet worden opgestart maximaal drie maanden na aanmelding bij het agentschap en dat enkel afgeweken kan worden van deze termijn om medische of persoonlijke redenen.

Ik had de minister daarom graag enkele vragen gesteld over het aantal inburgeraars die wachten op een cursus MO.

1. Kan de minister een overzicht bezorgen van de inburgeraars bij het Agentschap Integratie en Inburgering (AgII) die begin oktober 2019 nog niet zijn ingeschreven in een cursus MO?
 - a) Graag een opdeling naar personen die een reden van onbeschikbaarheid hebben in KBI (Kruispuntbank Inburgering) en graag per reden van onbeschikbaarheid zoals weergegeven in tabel 1 van schriftelijke vraag nr. 270 van 2 februari 2018 van Yasmine Kherbache aan minister Homans en anderzijds personen die de status 'geen passend aanbod' hebben.
 - b) Graag ook een opdeling naar reden van onbeschikbaarheid en verblijfsstatuut zoals weergegeven in tabel 2 van bovenvermelde schriftelijke vraag nr. 270.
 - c) Graag ook een opdeling van inburgeraars met 'geen passend aanbod' naar verblijfsstatuut zoals weergegeven in tabel 3 van schriftelijke vraag nr. 270.
 - d) Kan de minister voor die inburgeraars die begin oktober nog niet zijn ingeschreven in een cursus MO met status 'geen passend aanbod' hun moedertaal én contacttaal weergeven?
2. Kan de minister van die personen die sinds oktober 2019 de status 'geen passend aanbod' hebben hun inschrijvingsdatum weergeven of ze indelen naar hoelang zij al zijn ingeschreven: drie maanden, zes maanden, en twaalf maanden of langer, zoals in schriftelijke vraag nr. 573 van 23 augustus 2018 van Yasmine Kherbache aan minister Homans?

BART SOMERS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR,
BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

ANTWOORD

op vraag nr. 6 van 11 oktober 2019

van **HANNELORE GOEMAN**

1. a) Tabel 1 geeft een overzicht van de inburgeraars die sinds oktober 2017 (dus de voorbije 2 jaar) een contract ondertekenden bij het Vlaams Agentschap Integratie en Inburgering en die op 4 september nog niet zijn ingeschreven in een cursus MO, maar voor wie de behoefte wel al in kaart is gebracht. We onderscheiden hierbij enerzijds personen die een reden van onbeschikbaarheid hebben in de KBI (groep 1) en anderzijds personen die geen reden van onbeschikbaarheid en de status 'geen passend aanbod' hebben in de KBI (groep 2).

Tabel 1: Aantal personen met een inburgeringscontract sinds oktober 2017 naar geregistreerde beschikbaarheid en geregistreerde reden van niet starten.

	Aantal personen
Groep 1: Onbeschikbaar	
combinatie andere opleiding onmogelijk	165
combinatie met werk onmogelijk	158
ziekte- of bevallingsverlof	124
geen kinderopvang	91
verblijf buitenland	61
borstvoeding	41
hoogzwanger	32
psycho-sociale of maatschappelijke problemen	22
zorg voor familielid/inwonende	13
combinatie MO-NT2 moeilijk	5
een besproken uitzondering	4
verblijf gevangenis	3
zoekt dagaanbod	2
Eindtotaal	721
Groep 2: Beschikbaar	
Geen passend aanbod	1 764
TOTAAL	2 485

- b) In tabel 2 wordt voor groep 1 de reden van onbeschikbaarheid gekruist met het statuut van de persoon.

Tabel 2: Reden van onbeschikbaarheid en verblijf (groep 1)

	Gezinshereniging met Belg	Gezinshereniging met derdelander	EU-onderdanen en gezinsherenigers met EU-onderdanen	Vluchteling	Onbepaald	Geregulariseerd	Overige	Student derdelander	Arbeidsmigrant derdelander	Eindtotaal
combinatie andere opleiding onmogelijk	37	33	40	18	18	4	8	3	4	165
combinatie met werk onmogelijk	52	33	44	6	6	5	3	5	4	158
ziekte- of bevallingsverlof	37	29	11	26	12	4	3		2	124
geen kinderopvang	26	35	3	16	6	3	2			91
verblijf buitenland	24	15	14	2		2	2		2	61
borstvoeding	11	10	6	5	5		4			41
hoogzwanger	12	11		2	5		2			32
psycho-sociale of maatschappelijke problemen	4	2	4	6	4		2			22
zorg voor familie lid/ inwonende	3	3	2	4	1					13
combinatie MO-NT2 moeilijk		1	2	1	1					5
een besproken uitzondering		2			1				1	4
verblijf gevangenis		1	1	1						3
zoekt dagaanbod			1		1					2
Eindtotaal	206	175	128	87	60	18	26	8	13	721

- c) **Tabel 3:** Inburgeraars die sinds oktober 2017 een contract ondertekend hebben, beschikbaar waren maar nog niet gestart met MO met als huidige status 'geen passend aanbod' (groep 2), naar verblijfsstatuut

Gezinshereniging met Belg	390
Gezinshereniging met derdelander	295
EU-onderdanen en gezinsherenigers met EU-onderdanen	278
Vluchteling	261
Geregulariseerd	69
Arbeidsmigrant derdelander	46
Overige	42
Student derdelander	36
Onbepaald	347
Totaal	1.764

- d) **Tabel 4:** Inburgeraars die sinds oktober 2017 een contract ondertekend hebben, beschikbaar zijn maar nog niet gestart met MO met als huidige status 'Geen Passend Aanbod' (groep 2), naar moedertalen van de inburgeraar

Eerste moedertaal	Tweede moedertaal	Aantal
Afrikaans (Zuid-Afrika)		3
Albanees		87
Albanees	Macedonisch	1
Amhaars		8
Andere Afrikaanse talen		43
Andere Afrikaanse talen	Engels	2
Andere Afrikaanse talen	Frans	2
Andere Afrikaanse talen	Lingala	1
Andere Aziatische talen		2
Andere Aziatische talen	Engels	1
Andere Aziatische talen	Urdu	1

Andere Zuid-Amerikaanse talen		2
Andere	Tamil	1
Arabisch		218
Arabisch	Marokkaans	2
Arabisch	Tamazight (Berbers)	4
Armeens		25
Armeens	Farsi	1
Azerbeidzjaans		1
Azerbeidzjaans	Turks	1
Bengaals		6
Beni		3
Birmaans		1
Bosnisch		4
Bosnisch	Servo-Kroatisch	1
Bulgaars		31
Catalaans	Spaans	1
Chinees		9
Chinees	Mandarijns	2
Creools		3
Creools	Nederlands	1
Dari		51
Dari	Farsi	2
Duits		3
Duits	Turks	1
Edo		2
Edo	Engels	1
Engels		26
Engels	Andere Afrikaanse talen	1
Engels	Hindi	1
Engels	Tagalog	1
Engels	Urdu	1
Engels	Yoruba	1
Ewe		2
Farsi		34
Farsi	Dari	7
Farsi	Koerdisch	1
Filippijns		12
Filippijns	Engels	1
Filippijns	Tagalog	2
Frans		32
Frans	Andere Afrikaanse talen	1
Frans	Andere Afrikaanse talen	1
Frans	Andere Afrikaanse talen	1
Frans	Arabisch	1
Frans	Kameroens	1
Frans	Kirundi	1

Frans	Lingala	2
Frans	Malinki	1
Frans	Peul	1
Frans	Wolof	1
Georgisch		6
Grieks		15
Hausa		3
Hausa	Andere Afrikaanse talen	1
Hindi		16
Hindi	Marathi	1
Hindi	Odia	1
Hindi	Punjabi	1
Hongaars		20
Igbo		2
Indonesisch		6
Italiaans		7
Italiaans	Andere	1
Japans		4
Kantonees		1
Kazachs		1
Khmer		5
Kikongo		1
Kikongo	Lingala	2
Kinyarwanda		14
Kinyarwanda	Andere Afrikaanse talen	1
Kirgizisch		1
Kirundi		14
Kirundi	Kiswahili	1
Kiswahili		15
Kiswahili	Lingala	1
Koerdisch		68
Koerdisch	Turks	3
Koreaans		3
Krio		1
Lets		4
Lingala		13
Lingala	Frans	1
Macedonisch		12
Macedonisch	Albanees	2
Malagasi		1
Malayalam		2
Malinki		6
Mandarijns		5
Mandarijns	Chinees	1
Marathi		2
Marokkaans		11

Marokkaans	Arabisch	1
Marokkaans	Tamazight (Berbers)	2
Mina	Andere Afrikaanse talen	1
Mongools		5
Nederlands		23
Nederlands	Andere Afrikaanse talen	1
Nepalees		15
Noors		1
Oekraïens		12
Oekraïens	Russisch	1
Pashtu		23
Pashtu	Farsi	1
Peul		33
Peul	Andere Afrikaanse talen	1
Pools		26
Portugees		56
Portugees	Lingala	1
Punjabi		28
Punjabi	Urdu	2
Roemeens		45
Roemeens	Andere	1
Roemeens	Russisch	1
Romani		7
Russisch		29
Russisch	Ingoesjetisch	1
Russisch	Oekraïens	4
Russisch	Tsjetsjeens	1
Servo-Kroatisch		27
Servo-Kroatisch	Albanees	1
Shona		1
Slowaaks		11
Somali		17
Spaans		97
Spaans	Arabisch	1
Spaans	Catalaans	2
Spaans	Galicisch	1
Tagalog		9
Tamazight (Berbers)		21
Tamazight (Berbers)	Arabisch	7
Tamil		20
Tamil	Hindi	1
TELUGU		3
TELUGU	Hindi	1
Thais		65
Tibetaans		3
Tigrinya		34

Togolees		1
Tsjechisch		1
Tsjetsjeens		6
Turks		70
Turks	Bulgaars	1
Turks	Koerdisch	3
Twi		15
Urdu		33
Urdu	Hindi	2
Vietnamees		16
Wolof		8
Wolof	Frans	2
Yoruba		2
Zweeds	Vietnamees	1
Onbekend		22
Totaal		1.764

Tabel 5: Inburgeraars die sinds oktober 2017 een contract ondertekend hebben, beschikbaar zijn maar nog niet gestart met MO met als huidige status 'Geen Passend Aanbod' (groep 2), naar contacttaal van de inburgeraar

Albanees	71
Arabisch	265
Armeens	22
Bulgaars	36
Chinees (Mandarijns)	11
Engels	311
Farsi	104
Frans	230
Hindi	38
Italiaans	9
Kroatisch	16
Nederlands	211
Pools	19
Portugees	52
Roemeens	44
Russisch	52
Spaans	95
Thais	46
Turks	66
Onbekend	66
Totaal	1.764

2. **Tabel 6:** Duurtijd tussen ondertekening contract en 15 oktober 2019 voor personen die op dat meetmoment de status 'Geen passend aanbod' hadden.

De grootste groep (50%) ondertekende minder dan 3 maanden geleden een inburgeringscontract.

Zoals ook meegegeven in het antwoord op SV 573 kan onderstaande in geen geval geïnterpreteerd worden als zijnde hoelang inburgeraars al aan het wachten zijn. Inburgeraars met een status 'Geen passend aanbod' betekent immers niet dat ze nog nooit een passend aanbod hebben aangeboden gekregen. Ter illustratie: er zijn personen die meer dan 1 jaar geleden een contract ondertekenden, in tussentijd een geschikt aanbod kregen maar hier om persoonlijke redenen niet op ingingen en momenteel de status 'Geen Passend Aanbod' hebben. Deze mensen zijn dus niet noodzakelijk reeds meer dan 1 jaar aan het wachten op een passend aanbod.

contract tot nu	
<3 maand	888
3 tot 6 maand	253
6 tot 12 maand	326
> 1 jaar	297
Totaal	1.770

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 5

van **HANNELORE GOEMAN**

datum: 11 oktober 2019

aan **BART SOMERS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

Nieuwkomers - Instroom

Ik had aan de minister onderstaande vragen willen voorleggen met betrekking tot de instroom van nieuwkomers.

1. Kan de minister de instroomcijfers geven voor alle nieuwe inburgeraars bij het Agentschap Integratie en Inburgering (AgII) sinds het jaar 2012-2014 tot en met 2019 (de laatst beschikbare cijfers)?

Graag deze opdeling per jaar en volgens statuut: EU-onderdanen of gezinshereniging met EU-onderdaan / gezinshereniging met derdelander / vluchtelingen / student derdelander / gezinshereniging met Belg / arbeidsmigrant derdelander / geregulariseerd / onbekend / overige.

2. Kan de minister de instroomcijfers geven voor alle nieuwe inburgeraars bij het agentschap in Antwerpen en het agentschap in Gent sinds het jaar 2012-2014?

Graag deze opdeling per jaar, volgens de statuten in vraag 1 en met opsplitsing tussen Gent en Antwerpen.

3. Kan de minister het aantal inburgeringscontracten geven bij het AgII sinds het jaar 2012-2014?

Graag deze opdeling per jaar en volgens de statuten in vraag 1.

4. Kan de minister het aantal inburgeringscontracten geven voor het agentschap in Antwerpen en het agentschap in Gent sinds het jaar 2012-2014?

Graag deze opdeling per jaar, volgens de statuten in vraag 1 en met opsplitsing tussen Gent en Antwerpen.

5. Kan de minister de instroomcijfers geven voor alle nieuwe inburgeraars bij het AgII sinds het jaar 2012-2014 tot 2019 (laatst beschikbare cijfers) die woonachtig zijn in Brusselse Hoofdstedelijke Gewest?

Graag deze opdeling per jaar en volgens de statuten in vraag 1.

6. Kan de minister het aantal nieuwkomers met een inburgeringscontract bij het AgII die woonachtig zijn in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest geven sinds het jaar 2012-2014 tot 2019 (voor zover beschikbaar)?

Graag deze opdeling per jaar en volgens de statuten in vraag 1.

7. Het decreet betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid van 7 juni 2013 bepaalt in artikel 31, paragraaf 1, o.a. het volgende:

"Het inburgeringstraject wordt hoogstens één jaar na het opstarten van het vormingsprogramma afgerond. Voor de volgende specifieke categorieën kan de Vlaamse Regering afwijken van deze termijn :

1° voor de inburgeraars, vermeld in paragraaf 3;

2° voor de inburgeraars die omwille van medische of persoonlijke redenen deze termijn niet kunnen respecteren;

3° voor inburgeraars die een opleiding van het leergebied alfabetisering Nederlands tweede taal, vermeld in artikel 6, 1°, van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs, volgen."

Welk aandeel van de inburgeringstrajecten in zijn totaliteit (maatschappelijke oriëntatie plus taalcursussen) van het totale aantal inburgeringstrajecten werd binnen het jaar afgerond (graag in percentages en per jaar sinds het referentiejaar 2012-2014)?

BART SOMERS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR,
BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

ANTWOORD

op vraag nr. 5 van 11 oktober 2019

van **HANNELORE GOEMAN**

1-2. **Tabel 1:** Instroom van meerderjarige nieuwkomers voor de periode 2012-2019 (tot en met 22/10/2019)

	Vlaams Agentschap	Agentschap Antwerpen	Agentschap Gent
2012	25.630	9.359	3.448
EU-onderdanen en gezinsherenigers met EU-onderdanen	15.368	5.450	2.147
Gezinshereniging met derdelander	1.412	1.074	140
Vluchteling	4.045	870	165
Student derdelander	3	0	0
Gezinshereniging met Belg	2.195	687	302
Arbeidsmigrant derdelander	871	357	145
Geregulariseerd	430	343	70
Overige	1.278	569	475
Onbepaald	28	9	4
2013	22.630	6.783	3.217
EU-onderdanen en gezinsherenigers met EU-onderdanen	14.677	3.926	2.179
Gezinshereniging met derdelander	1.145	777	124
Vluchteling	2.389	534	103
Student derdelander	5	0	0
Gezinshereniging met Belg	1.974	533	299
Arbeidsmigrant derdelander	937	347	115
Geregulariseerd	200	122	24
Overige	1.041	346	348
Onbepaald	262	198	25
2014	23.328	6.903	2.757
EU-onderdanen en gezinsherenigers met EU-onderdanen	15.877	4.244	2.111
Gezinshereniging met derdelander	1.503	1.045	99
Vluchteling	2.352	465	86
Student derdelander	7	0	1
Gezinshereniging met Belg	2.003	495	278
Arbeidsmigrant derdelander	957	389	143
Geregulariseerd	130	63	11
Overige	268	79	8
Onbepaald	231	123	20
2015	26.566	7.420	2.794
EU-onderdanen en gezinsherenigers met EU-onderdanen	16.215	4.183	2.082
Gezinshereniging met derdelander	1.929	1.403	113

Vluchteling	5.401	836	136
Student derdelander	7	0	1
Gezinshereniging met Belg	1.666	400	272
Arbeidsmigrant derdelander	890	422	154
Geregulariseerd	115	45	8
Overige	223	73	20
Onbepaald	120	58	8
2016	38.105	9.406	3.945
EU-onderdanen en gezinsherenigers met EU-onderdanen	18.792	4.701	2.000
Gezinshereniging met derdelander	2.774	1.637	196
Vluchteling	9.544	1.252	450
Student derdelander	2.633	739	707
Gezinshereniging met Belg	2.280	397	312
Arbeidsmigrant derdelander	1.142	433	173
Geregulariseerd	231	54	19
Overige	621	168	71
Onbepaald	88	25	17
2017	32.336	7.986	3.782
EU-onderdanen en gezinsherenigers met EU-onderdanen	19.770	4.184	2.171
Gezinshereniging met derdelander	2.888	1.631	202
Vluchteling	4.125	677	140
Student derdelander	1.721	516	743
Gezinshereniging met Belg	1.982	300	249
Arbeidsmigrant derdelander	1.145	480	209
Geregulariseerd	186	34	23
Overige	519	164	45
2018	34.695	7.703	3.699
EU-onderdanen en gezinsherenigers met EU-onderdanen	20.976	4.038	2.233
Gezinshereniging met derdelander	2.734	1.465	171
Vluchteling	4.995	615	160
Student derdelander	1.868	512	630
Gezinshereniging met Belg	2.008	403	255
Arbeidsmigrant derdelander	1.296	449	193
Geregulariseerd	236	37	16
Overige	582	184	41
2019	27.062	6.594	3.104
EU-onderdanen en gezinsherenigers met EU-onderdanen	16.743	3.740	1.896
Gezinshereniging met derdelander	2.102	1.271	155
Vluchteling	4.234	456	98
Student derdelander	754	183	480
Gezinshereniging met Belg	1.641	384	246
Arbeidsmigrant derdelander	1.043	381	196
Geregulariseerd	209	58	9
Overige	336	121	24
Totaal	230.352	62.154	26.746

3-4. **Tabel 2:** Aantal personen met een eerste inburgeringcontract in de periode 2012-2019 (tot en met 15/10/2019)

	Vlaams Agentschap	Agentschap Antwerpen	Agentschap Gent
2012	10.986	5.026	1.223
EU-onderdanen en gezinsherenigers met EU-onderdanen	1.590	1.438	335
Gezinshereniging met derdelander	1.116	815	104
Vluchteling	3.060	1.061	175
Student derdelander	4	4	1
Gezinshereniging met Belg	2.305	711	335
Arbeidsmigrant derdelander	73	50	10
Geregulariseerd	708	411	98
Overige	179	68	20
Onbepaald	1.951	468	145
2013	11.123	4.566	1.262
EU-onderdanen en gezinsherenigers met EU-onderdanen	2.861	1.603	569
Gezinshereniging met derdelander	1.137	689	97
Vluchteling	2.349	729	152
Student derdelander	34	12	1
Gezinshereniging met Belg	2.593	653	301
Arbeidsmigrant derdelander	136	99	10
Geregulariseerd	630	248	54
Overige	192	108	10
Onbepaald	1.191	425	68
2014	11.832	4.488	1.292
EU-onderdanen en gezinsherenigers met EU-onderdanen	3.742	1.671	614
Gezinshereniging met derdelander	1.273	765	81
Vluchteling	1.917	630	142
Student derdelander	52	15	10
Gezinshereniging met Belg	2.564	652	321
Arbeidsmigrant derdelander	207	92	23
Geregulariseerd	713	181	44
Overige	212	103	9
Onbepaald	1.152	379	48
2015	13.514	4.666	1.274
EU-onderdanen en gezinsherenigers met EU-onderdanen	3.599	1.299	539
Gezinshereniging met derdelander	1.822	1.056	115
Vluchteling	2.981	1.092	179
Student derdelander	49	19	7
Gezinshereniging met Belg	2.826	558	328
Arbeidsmigrant derdelander	266	108	12
Geregulariseerd	885	148	48
Overige	212	110	19
Onbepaald	874	276	27

2016	18.041	5.861	1.703
EU-onderdanen en gezinsherenigers met EU-onderdanen	3.186	1.295	517
Gezinshereniging met derdelander	2.272	1.367	160
Vluchteling	7.420	2.069	551
Student derdelander	143	46	40
Gezinshereniging met Belg	2.947	510	288
Arbeidsmigrant derdelander	232	81	34
Geregulariseerd	762	141	35
Overige	395	207	60
Onbepaald	684	145	18
2017	15.456	4.931	1.384
EU-onderdanen en gezinsherenigers met EU-onderdanen	3.191	1.354	480
Gezinshereniging met derdelander	2.609	1.349	158
Vluchteling	4.564	1.104	237
Student derdelander	301	79	89
Gezinshereniging met Belg	2.857	487	283
Arbeidsmigrant derdelander	311	111	28
Geregulariseerd	654	105	43
Overige	366	186	42
Onbepaald	603	156	24
2018	15.504	4.578	1.501
EU-onderdanen en gezinsherenigers met EU-onderdanen	3.152	1.211	507
Gezinshereniging met derdelander	2.551	1.160	161
Vluchteling	4.097	985	236
Student derdelander	288	88	90
Gezinshereniging met Belg	3.021	567	330
Arbeidsmigrant derdelander	375	118	56
Geregulariseerd	637	75	34
Overige	478	214	40
Onbepaald	905	160	47
2019	13.137	3.767	1.467
EU-onderdanen en gezinsherenigers met EU-onderdanen	2.577	886	488
Gezinshereniging met derdelander	1.952	982	115
Vluchteling	3.226	675	175
Student derdelander	286	85	122
Gezinshereniging met Belg	2.496	503	287
Arbeidsmigrant derdelander	379	110	77
Geregulariseerd	482	99	25
Overige	341	160	24
Onbepaald	1.398	267	154
Totaal	109.593	37.883	11.106

5. Er worden voor het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest geen maandelijkse lijsten van nieuwkomers getrokken.

6. **Tabel 3:** Aantal personen met een eerste inburgeringscontract in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest
 Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest hoort bij het Vlaamse Agentschap. Deze aantallen zijn dus inbegrepen in de aantallen van tabel 2.

	Brussels Hoofdstedelijk Gewest
2012	2.426
EU-onderdanen en gezinsherenigers met EU-onderdanen	246
Gezinshereniging met derdelander	141
Vluchteling	442
Student derdelander	2
Gezinshereniging met Belg	226
Arbeidsmigrant derdelander	17
Geregulariseerd	157
Overige	34
Onbepaald	1.161
2013	2.646
EU-onderdanen en gezinsherenigers met EU-onderdanen	559
Gezinshereniging met derdelander	216
Vluchteling	488
Student derdelander	5
Gezinshereniging met Belg	434
Arbeidsmigrant derdelander	37
Geregulariseerd	244
Overige	81
Onbepaald	582
2014	3.147
EU-onderdanen en gezinsherenigers met EU-onderdanen	738
Gezinshereniging met derdelander	303
Vluchteling	432
Student derdelander	20
Gezinshereniging met Belg	618
Arbeidsmigrant derdelander	74
Geregulariseerd	375
Overige	100
Onbepaald	487
2015	3.371
EU-onderdanen en gezinsherenigers met EU-onderdanen	587
Gezinshereniging met derdelander	286
Vluchteling	630
Student derdelander	8
Gezinshereniging met Belg	786
Arbeidsmigrant derdelander	76
Geregulariseerd	515

Overige	80
Onbepaald	403
2016	3.568
EU-onderdanen en gezinsherenigers met EU-onderdanen	507
Gezinshereniging met derdelander	339
Vluchteling	912
Student derdelander	41
Gezinshereniging met Belg	757
Arbeidsmigrant derdelander	71
Geregulariseerd	454
Overige	84
Onbepaald	403
2017	3.117
EU-onderdanen en gezinsherenigers met EU-onderdanen	441
Gezinshereniging met derdelander	385
Vluchteling	626
Student derdelander	72
Gezinshereniging met Belg	707
Arbeidsmigrant derdelander	90
Geregulariseerd	336
Overige	85
Onbepaald	375
2018	3.150
EU-onderdanen en gezinsherenigers met EU-onderdanen	505
Gezinshereniging met derdelander	393
Vluchteling	494
Student derdelander	69
Gezinshereniging met Belg	770
Arbeidsmigrant derdelander	100
Geregulariseerd	307
Overige	67
Onbepaald	445
2019	2.391
EU-onderdanen en gezinsherenigers met EU-onderdanen	344
Gezinshereniging met derdelander	269
Vluchteling	317
Student derdelander	67
Gezinshereniging met Belg	582
Arbeidsmigrant derdelander	104
Geregulariseerd	186
Overige	40
Onbepaald	482
Totaal	23.816

7. **Tabel 4:** Aantal personen met een contract in 2012-2019 en die een attest behaald heeft binnen het jaar en % van aandeel dat er minder dan een jaar over gedaan heeft

	periode contract tot attest is minder dan één jaar	% tot aantal contracten waarvan attest behaald is
2012	7.054	51%
2013	7.423	51%
2014	7.660	54%
2015	6.636	46%
2016	8.919	49%
2017	7.707	56%
2018	8.148	83%
2019	2.259	100%
Totaal	55.806	55%

Het aandeel van 2019 is 100% omdat iedereen die in 2019 een contract heeft ondertekend en reeds klaar is, dit attest behaald heeft binnen het jaar.

06-11-2019

Vergadering Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand en Dierenwelzijn

Voorzitter: mevrouw Els Ampe

Vraag om uitleg van Hannelore Goeman aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over het Brusseldecreet en de relatie tussen de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) - 175 (2019-2020)

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp.a): Vlaanderen en Brussel worden in het regeerakkoord omschreven als partners en we zijn het daar volmondig mee eens. Maar belangrijk is hoe dit partnerschap wordt ingevuld, en dan meer specifiek tussen de Vlaamse overheid enerzijds en de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) anderzijds.

Er is nood aan een open blik op Brussel. De VGC moet een aanbod op maat van de Nederlandstalige Brusselaars bieden, maar aangepast aan de specifieke Brusselse realiteit. Gemeenschapscentra en culturele instellingen in Brussel zijn een referentie aan, maar ook een erkenning van de Nederlandstalige cultuur in Brussel. Ze moeten wat ons betreft net zo goed open huizen zijn voor alle Brusselaars die het Nederlands een warm hart toedragen.

De Nederlandstalige Brusselse scholen maken integraal deel uit van het kwalitatieve Vlaamse scholennetwerk, maar ze moeten toch ook vaak op zoek gaan naar eigen recepten om de beste resultaten bij meertalige en vaak ook kwetsbare Brusselse ketten te bieden. Brussel heeft nood aan Vlaamse investeringen in ouderenzorg, maar we moeten de middelen inzetten daar waar ze nodig zijn, en niet blindelings de Vlaamse modellen volgen.

De VGC kan als kleine, maar wendbare en operationele overheid als geen ander inschatten waar de noden liggen en welke recepten werken in Brussel. De VGC kent het terrein, kent de Brusselse meertalige leerlingen, kent de diversiteit aan socio-culturele organisaties, kent ook het lokale beleid van de Brusselse gemeenten, kent de vragen van Brusselse Nederlandstalige senioren, weet hoe we de Vlaamse of Nederlandstalige eigenheid het best laten floreren in onze hoofdstad. Het zou dan ook logisch zijn dat de VGC ten volle optreedt als regisseur van het Vlaamse beleid in Brussel, en dat ze de autonomie krijgt en neemt om beleid te voeren, vertrekkende vanuit het Vlaamse Gemeenschapsbeleid, maar aangepast – ik herhaal – aan de Brusselse realiteit.

Het regeerakkoord blijft in feite wat aan de oppervlakte over Brussel en de relatie tussen de VGC en Vlaanderen. Langs een kant is dat goed: evidente uitgangspunten zoals de Brusselnorm, de Brusseltoets of het belang van Brussel voor Vlaanderen worden gelukkig niet in vraag gesteld. Tegelijk is de toon soms aanmatigend. Er staat in het regeerakkoord dat een goed partnerschap veronderstelt dat het beleid van de VGC niet indruist tegen dat van de Vlaamse overheid. Er staat ook dat Vlaanderen beter zal controleren op een correcte toepassing van de Vlaamse middelen, wat dat dan ook mag betekenen. In dit hoofdstuk kiest men soms voor de symbolenstrijd. Vlaanderen wil

absoluut zijn logo naast de reeds goed ingeburgerde 'N' van VGC zien hangen. Ik zie niet in wat daar de meerwaarde van is. Nederlandstalige culturele instellingen moeten dan weer eerst en vooral ambassadeurs van het Vlaamse culturele beleid zijn.

Over de gekende pijnpunten blijft het regeerakkoord stil, zoals het zogenaamde Brusseldecreeet. Het is goed om de Brusselnorm te bevestigen, maar er wordt niet gerept over de inhaalbeweging voor Welzijn. De Vlaamse investeringen in Brussel benaderen deze norm nog lang niet. De Brusseltoets wordt ook louter behouden, daar waar die vooral ook zou moeten worden gemoderniseerd. Zo moet bij de totstandkoming van de Vlaamse regels veel vroeger gedacht worden aan de impact en uitvoerbaarheid ervan in Brussel. Een eerlijke Brusseltoets zou ook veel vaker de VGC inschakelen om Vlaams beleid uit te voeren, bijvoorbeeld bij de besteding van projectmiddelen via oproepen.

De grootste olifant in de kamer is wat mij betreft het Brusseldecreeet. In de vorige legislatuur werden de krijtlijnen uitgetekend voor een nieuw decreet dat de relatie Vlaanderen-VGC zou regelen. Dit decreet zou de Vlaamse middelenstromen naar de VGC bundelen en die middelen indexeren, zoals dat ook voor de Vlaamse gemeenten gebeurde. In tegenstelling tot wat Vlaanderen van de gemeenten verwacht, was het plan tegelijk ook om een strengere controle in te bouwen en meer voorwaarden op te leggen in ruil voor de middelen, ook al komt het gros van het budget van de VGC eigenlijk niet van Vlaanderen, maar van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Uiteindelijk strandde het decreet op een advies van de Raad van State, die net twijfels had bij de voorwaarden die Vlaanderen aan de VGC-dotatie wilde verbinden.

Hannelore Goeman (sp.a): Voor ons is het heel duidelijk. Wij vinden dat de VGC haar autonomie niet mag verliezen en dat er inderdaad werk moet worden gemaakt van een duurzaam partnerschap tussen Brussel en Vlaanderen, maar met respect voor elkaars bevoegdheden en in een sfeer van gelijkwaardigheid. Dat gaat volgens ons gepaard met een sterk onderling overleg en met investeringen door beide partijen.

Wij zijn dus vragende partij voor een nieuw Brusseldecreeet en vragen dat deze Vlaamse Regering daar wel werk van maakt of probeert te maken. Dat decreet moet natuurlijk in nauw overleg met de VGC worden opgesteld. Het moet minder planlast en goede afspraken omvatten en het moet respect hebben voor de autonomie van de VGC.

Daarom zijn wij natuurlijk benieuwd naar uw visie op Brussel met betrekking tot dit thema, minister, en ik zou u hierover een aantal vragen willen stellen.

De hamvraag is of u werk zult maken van een nieuw Brusseldecreeet. Welke timing houdt u in dat geval voor ogen? Zult u daarbij het advies van de Raad van State respecteren en de dotatie niet van voorwaarden afhankelijk maken? Blijft het uitgangspunt ook overeind dat de dotatie van de VGC in de toekomst zal worden geïndexeerd, zoals ook met de middelen van de Vlaamse gemeenten is gebeurd? Hoe zal dit Brusseldecreeet, als het er komt, de planlast voor de VGC en voor de Brusselse organisaties verminderen?

Daarnaast is het de bedoeling de Brusseltoets te hervormen en uit te breiden, zoals trouwens is aanbevolen door de Gemengde Ambtelijke Commissie Brussel (GACB). Hoe ziet u de rol van de VGC eigenlijk? Wat is uw visie op de relatie tussen de Vlaamse Gemeenschap en de VGC? Hoe ziet u ook die autonomie van de VGC ten aanzien van de Vlaamse Gemeenschap?

Hoe zult u er, tot slot, voor zorgen de coalitie mee te krijgen met uw visie op Brussel? Op welke wijze zult u onze geliefde hoofdstad of het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest binnen de nieuwe Vlaamse Regering verdedigen?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Collega, ik stel voor ten gronde in te gaan op de vragen over het Brusseldecree en over de rol en de financiering van de VGC op het ogenblik dat de beleidsnota en de begroting hier zijn neergelegd. Dat zal op heel korte termijn gebeuren. We zijn die beleidsnota nu aan het finaliseren en die zal zeer snel naar het Vlaams Parlement komen. Ik denk dat het goed zou zijn op die basis een bespreking te voeren.

Mevrouw Goeman, u hebt gesteld dat we moeten komen tot minder planlast, tot goede financiële afspraken en tot respect voor de autonomie van de VGC. Dat lijken me zeker belangrijke elementen, maar het zou me zeker boeien van u te horen wat u precies aan het decretaal kader zou willen aanpassen. Dat kan misschien tijdens uw repliek. We kunnen daar dadelijk misschien meer over horen, maar we kunnen hier eventueel ook dieper op ingaan tijdens de bespreking van de beleidsnota. Het is zeker dat de manier waarop de Vlaamse Gemeenschap haar voogdij over de VGC in een sfeer van partnerschap uitoefent de komende vijf jaar een zeer relevant thema zal zijn.

Wat uw vraag over de hervorming en de uitbreiding van de Brusseltoets betreft, verwijs ik graag naar de opdracht van de GACB, die u ook al hebt aangehaald. Het is de taak van deze commissie jaarlijks de decretale regelgevingsagenda met betrekking tot gemeenschapsmateries te screenen op de toepasbaarheid in Brussel en hierover te rapporteren.

De GACB heeft hiervoor een werkwijze vastgelegd. Ten eerste stelt de Vlaamse Gemeenschap jaarlijks een regelgevingsagenda met decreten en uitvoeringsbesluiten op. De Vlaamse Gemeenschap vertaalt de initiatieven met een impact op Brussel in een overzicht met betrekking tot de eventuele toepassing van de Brusseltoets. Ten tweede legt de Vlaamse Gemeenschap dit overzichtsdokument voor aan de VGC. Ten derde kan de VGC aangeven in verband met welke regelgeving de input voor een Brusseltoets wenselijk is. De VGC kan te allen tijde input aanleveren. Ten vierde evalueert de GACB Brussel de voortgang van dit instrument. Indien nodig, wordt teruggekoppeld naar de vakminister. Dat betekent dat de Vlaamse Gemeenschap nu al in een vroeg stadium de impact en de uitvoerbaarheid van de Vlaamse regelgeving in Brussel nakijkt en erop toeziet dat de VGC hier goed bij wordt betrokken.

Minister Benjamin Dalle: De Brusseltoets is een heel belangrijk instrument om alle Vlaamse decreten en regelgeving ex ante al te toetsen op de toepasbaarheid van de voorgestelde regelgeving in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, en op het effect op de band tussen het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad en de rest van Vlaanderen. De Brusseltoets is daarom ook opgenomen in de omzendbrief 'Beleids- en regelgevingsprocessen'. Zowel de beslissingsnota's van de Vlaamse Regering als de memories van toelichting van nieuwe decreten moeten de impact in Brussel expliciet toetsen. De leeswijzer die de gemengde ambtelijke commissie heeft opgesteld, vormt hiervoor een leidraad. Er is dus al heel wat duidelijkheid. Als coördinerend minister zal ik er de komende jaren op toezien dat het op een goede manier wordt toegepast.

U hebt ook gevraagd naar de relatie met de VGC. Dat is een heel belangrijk aspect van mijn beleid de komende jaren. De VGC is effectief een partner voor het beleid van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel. Een partnerschap veronderstelt goede afspraken, veronderstelt ook dat het beleid is afgestemd en dat er geen tegengestelde beleidskeuzes worden gemaakt. De VGC blijft de prioritaire partner van de Vlaamse Gemeenschap in de hoofdstad. Tijdens deze regeerperiode wens ik dus zeker constructief en nauw met de VGC samen te werken op basis van duidelijke en klare afspraken. Ik ambieer een gestructureerde en transparante samenwerking met de VGC, gestoeld op respect en vertrouwen. Collega Goeman, ik denk dat dat principes zijn die we delen.

U weet dat ik als Vlaams minister, bevoegd voor Brussel, ook met een adviserende stem de collegevergaderingen van de VGC bijwoon. Ik heb het al eenmaal gedaan want er is al een collegevergadering geweest. Ik was daar aanwezig en het was een zeer goed contact. Ik denk dat het inderdaad belangrijk is om dat op een goede manier verder te zetten en ook op die basis terug te koppelen met de Vlaamse Regering en desgevallend ook met deze commissie, wanneer daar relevante beslissingen naar voren komen.

Ook het Vlaams Parlement heeft natuurlijk een heel belangrijke rol. U wordt uitgenodigd om op regelmatige basis gemeenschappelijke vergaderingen tussen de VGC-raad en deze commissie te organiseren. Ik kan dat alleen maar steunen en zal daar ook mijn volle medewerking aan verlenen, wanneer dat door u is gewenst.

De gemengde ambtelijke commissie waarnaar ik heb verwezen, heeft tijdens de vorige regeerperiode twee rapporten afgeleverd. Over een groot aantal aspecten was er een ambtelijke consensus tussen de beide administraties. Het is nu van belang dat ook beleidsmatig op politiek niveau te brengen. Ik denk hierbij aan een politiek overleg met de Vlaamse ministers, bevoegd voor gemeenschapsmateries, om eventueel politieke afspraken over het Brusselbeleid te maken.

Collega Goeman, dit zijn al een aantal elementen, maar ik ben zeker dat we hierover ook volgende week zullen kunnen verder praten.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp.a): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik vind het jammer dat we nog geen concreet antwoord krijgen over uw plannen rond het Brusseldecreet, want dat is natuurlijk de essentie van hoe de relatie tussen Vlaanderen en de VGC er de komende jaren zal uitzien.

Ik heb het genoeg om u te hebben mogen leren kennen als iemand met een groot hart voor Brussel. Als u tegen mij zegt dat u in een sfeer van vertrouwen en transparantie wilt werken aan een partnerschap tussen Vlaanderen en Brussel, tussen de Vlaamse Gemeenschap en de VGC, dan wil ik u graag geloven.

Het zal natuurlijk in de feiten nog moeten blijken of u ook de andere partners in de meerderheid mee zult krijgen in uw verhaal. Ik heb het dan in eerste instantie over de N-VA – de heer Vanlouwe zal straks ongetwijfeld een betoog houden. Want we weten allebei dat de N-VA de VGC eigenlijk liever zou zien aan het handje van de Vlaamse Gemeenschap, als een ondergeschikt bestuur dat vooral uitvoering geeft aan zijn plannen en instructies. Dat is althans de lezing die ik geef aan wat er is gebeurd met de vorige poging om over het Brusseldecreet te onderhandelen. Minister Gatz is er – ondanks zijn goede intenties, dat wil ik toch zeggen – niet in geslaagd, omdat de N-VA eigenlijk vroeg wat volgens de Raad van State zelfs niet kan: zij wilden met name de dotatie aan de VGC onderhevig maken aan een aantal voorwaarden en doelstellingen. Ze wilden er dus met andere woorden eigenlijk subsidies van maken.

Hannelore Goeman (sp.a): In antwoord op uw vraag hoe wij het dan zien, mag het duidelijk zijn dat wij het niet zo zien. Voor ons is de VGC vooral een autonoom bestuur, wiens kracht er net in ligt dat we kunnen werken op maat van de Brusselse realiteit die wij zo goed kennen. Voor ons is de essentie dat de VGC op dezelfde manier wordt behandeld als Vlaamse gemeenten en dat we dat ook zo vertaald zien in het Brusseldecreet. De dotatie mag niet gekoppeld zijn aan voorwaarden. Er moet een indexering komen van die dotatie die al heel lang is beloofd en werd toegekend aan de Vlaamse gemeenten. Dat staat nog los van het feit dat met de responsabiliseringsbijdrage nog eens 1,4 miljard naar de Vlaamse gemeenten wordt geschoven, terwijl de VGC

volledig buiten beeld blijft. Daar hebben we het de vorige keer al over gehad. In dezelfde lijn verwachten we ook dat de groeivoet voor het Stedenfonds zal worden gerespecteerd. Als de indexering er niet komt, dan zal de VGC het opnieuw met minder middelen moeten doen, terwijl het Brusselse landschap sowieso al wordt bedreigd door het feit dat de besparing met 6 procent op alle subsidies er zit aan te komen.

De voorzitter: Kunt u afsluiten, want u hebt uw twee minuten al overschreden.

Hannelore Goeman (sp.a): Ik weet dat er inzake de Brusseltoets allerlei dingen op stapel staan in het kader van de Gemengde Ambtelijke Commissie. Dat is iets dat we zullen opvolgen.

In de loop van de legislatuur zullen we het zeker nog hebben over de Brusselnorm an sich, want wat ons betreft is die achterhaald. De norm betekent dat Vlaanderen zich engageert om in een aanbod te voorzien voor 30 procent van de Brusselse bevolking. Toen die is ingesteld, kwam dat overeen met ongeveer 5 procent van de Vlaamse bevolking in haar totaal. Vandaar ook de 5 procent begrotingsnorm. Ondertussen is de Brusselse bevolking zo sterk gegroeid dat we gemakkelijk al aan 6 procent van de bevolking zitten. De vraag kan dan ook worden gesteld of de Brusselnorm niet naar 6 procent moet gebracht worden. Het minste dat we daar verwachten, is dat de 5 procent zeker op het vlak van Welzijn in de komende legislatuur wordt gehaald.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord.

Het was bijzonder interessant om van mevrouw Goeman te vernemen dat zij eigenlijk vindt dat de VGC als een Vlaamse gemeente moet worden behandeld, dus eigenlijk als een lokaal ondergeschikt bestuur van de Vlaamse overheid. Onze mening is altijd geweest dat de VGC inderdaad een ondergeschikt bestuur is, maar het heeft een bepaalde sui-generisstructuur. Enerzijds wilt u dat de VGC wordt behandeld als een Vlaamse gemeente om op die manier geld te kunnen krijgen. Straks krijgen we nog het debat bij de vraag van de heer Bex over de financiering. Anderzijds mogen we natuurlijk niet vergeten dat de VGC al een reeks belangrijke dotaties krijgt, niet alleen van Vlaanderen maar ook van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. De VGC hangt dus een beetje tussen Vlaanderen en Brussel. Wat u betreft is het een Vlaamse gemeente, wat mij betreft is het dat eigenlijk ook omdat de Brusselse gemeenten tekortschieten op het vlak van beleid voor de Vlamingen in Brussel.

De minister maakt zelf ook deel uit van het college, met raadgevende stem. Op die manier is het ook de bedoeling om te verwoorden wat Vlaanderen vindt. Ik blijf erbij dat het een partnerschap is, maar tegelijkertijd toch ook een ondergeschikt bestuur. We mogen dus niet vergeten dat de VGC geld krijgt van Vlaanderen en van het Brusselse Gewest. Wanneer er 3 euro gaat naar de Franse Gemeenschapscommissie (COCOF), die altijd geld te kort heeft, dan komt er ook 1 euro naar de VGC, of ze dat nu nodig heeft of niet. De VGC werkt goed. Ik zal dat niet ontkennen, maar ze krijgt geld langs verschillende kanten.

Ik vind het ook niet erg dat er in het Brusseldecreet – dat nu niet in het Vlaams regeerakkoord is opgenomen – goede afspraken zijn gemaakt. Ik zeg altijd: 'Goede afspraken maken goede vrienden.' Wanneer je geld geeft, lijkt me dat ook logisch. In de nota die destijds door de Vlaamse Regering is gemaakt en waarvan het Brusseldecreet de uitvoering was, is opgenomen dat we geld geven maar dat we de strategische doelstellingen samen willen vastleggen.

Karl Vanlouwe (N-VA): Op een bepaald moment is dat fout gelopen door een juridische discussie. De vraag was of het nu ging over een dotatie of over een subsidie in die hele inkanteling.

U zegt graag dat het door ons mislukt is en dat er dus geen extra geld komt, maar er komt nog altijd bijzonder veel geld uit Vlaanderen. En wij willen dat er verder geld uit Vlaanderen komt – het gaat over ongeveer 25 miljoen euro – maar ik vind het wel logisch dat er wordt afgestemd en dat er afspraken worden gemaakt. En de minister heeft er inderdaad op gewezen dat het ook onze verantwoordelijkheid is.

Wanneer de beleidsnota van de minister hier volgende week of over twee weken wordt besproken, zijn wij vragende partij om de raad van de VGC uit te nodigen. Laat dat een samenwerkingscommissie zijn, laat die zeventien parlementsleden uit de raad van de VGC naar hier komen, zodat we een open debat kunnen voeren. Wij hebben dat al gevraagd in de raad van de VGC maar toen is gezegd dat dat in het Bureau moest worden besproken. Ik stel voor dat we dat met open vizier doen. Dan kunt u ook kritiek geven op wat Vlaanderen wel of niet doet en beter of anders moet doen.

Wat ons betreft, moet die Brusselnorm, Brusseltoets, Brusselparagraaf behouden blijven. Tijdens de vorige legislatuur, toen u hier nog niet zat, hebben wij altijd gehamerd op die 5 procent. Er is echter een probleem, meer bepaald wat het welzijnsbeleid betreft. U zult zien dat we, waar mijn partij ministers leverde, soms aan 10 procent van de Brusselnorm zaten, bijvoorbeeld op het vlak van inburgering. Dat is ver boven die 5 procent. Op het vlak van onderwijs, toen beheerd door minister Crevits, zaten we ook boven de 5 procent. Enkel op het vlak van welzijn geraakten we niet aan 5 procent. Ik denk dat daar een historische verklaring voor bestaat, maar ook een verklaring die gerelateerd is aan de staatshervorming. Wat ons betreft, moet er inderdaad geïnvesteerd worden, maar dan wel op basis van goede afspraken. En dan moet er vanuit de VGC geen oppositie worden gevoerd tegen Vlaanderen.

De voorzitter: Ik wil nog even herhalen dat de vraagsteller tien minuten spreektijd heeft en de aansluitende vraagstellers twee minuten. Dat is weinig tijd en het vraagt dan ook discipline en creativiteit. Het is altijd gemakkelijker om te blijven praten dan je te houden aan de spreektijd. Het is echter voor iedereen aangenamer als we wat vaart kunnen houden in de debatten. Ik vraag dan ook aan alle commissieleden een zekere verantwoordelijkheid en discipline om zich daaraan te houden.

De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Voorzitter, u had misschien na mijn reactie die opmerking kunnen maken in plaats van voordien, maar ik zal me in elk geval proberen te houden aan die twee minuten.

Onze fractie is zeker ook vragende partij voor een Brusseldecreeet waaruit een samenwerkingsfilosofie tussen Vlaanderen en de Nederlandstalige Brusselaars moet blijken. We moeten de debatten nu misschien een beetje afhouden van de middelen en van de structuren en het vooral hebben over vertrouwen.

We zijn hier overwegend Brusselaars en wij kennen die stad en weten dan ook wat er in die stad leeft. De leden van de VGC zijn verkozen om dat daar te vertolken, net als in steden en gemeenten. Mijnheer Vanlouwe, de discussie gaat dan niet over techniciteiten maar over vertrouwen. De Vlaamse Regering geeft heel veel vertrouwen aan die lokale bestuurders omdat die mensen het dichtstbij de burger staan. En wat wij niet begrijpen in de houding van de N-VA, is dat dat vertrouwen blijkbaar niet geldt als het over Brussel gaat. Dat vinden we jammer en we denken inderdaad dat we in dat Brusseldecreeet en in

de manier waarop de Vlaamse overheid samenwerkt met Brussel en de VGC, moeten uitgaan van vertrouwen en een uitgestoken hand.

Wat de Brusseltoets betreft moeten we, nog veel meer dan vandaag het geval is, vooraf bekijken hoe niet alleen de regels die in Vlaanderen worden gemaakt kunnen worden toegepast, maar ook hoe Vlaanderen regels kan maken die toepasbaar zijn in Brussel. Want als je een echt welzijnsbeleid op maat van de Brusselaar wil voeren, dan kan je niet gewoon de Vlaamse regels toepassen in Brussel. Dan moet je je afvragen hoe we in die Brusselse realiteit een echt beleid gaan voeren.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Bedankt voor de bijkomende vragen en bedenkingen.

Collega Goeman, heel veel van de zaken die u zegt, kan ik onderschrijven. Natuurlijk zijn een aantal aspecten financieel/budgettair. Ik zal daarover straks wat meer over zeggen in antwoord op de vraag van Stijn Bex. Ik stel evenwel vast dat de VGC in het algemeen niet minder goed behandeld wordt dan de andere domeinen waar ook toelagen en subsidies worden toegekend. Integendeel, de VGC komt er eigenlijk beter vanaf, als ik dat mag zeggen. In mijn eigen beleidsdomeinen – Media, Jeugd en Brussel – moeten er vrij stevige besparingen doorgevoerd worden. Voor de VGC zullen die echter veel milder zijn dan voor de andere domeinen. Er is dus zeker geen negatieve houding ten aanzien van de VGC, maar het is wel een budgettaire realiteit dat we her en der besparingen moeten doorvoeren.

Voor de rest kan ik me eigenlijk vinden in de opmerkingen van de collega's. Collega Vanlouwe heeft een aantal belangrijke opmerkingen gemaakt, die ik kan onderschrijven. Hij spreekt over een partnerschap, hij spreekt over een lokale besturen met een sui-generiskaart. Ik denk dat dat juist is: dat gaat gepaard met een stuk autonomie, ook een stuk voogdij en controle. Belangrijk is dat dat gebeurt in een sfeer van partnerschap en samenwerking.

Collega Bex, wat u zegt over vertrouwen, lijkt mij zeer belangrijk. Ik heb een paar woorden genoteerd die me belangrijk lijken in de verhouding met de VGC: vertrouwen, partnerschap, samenwerking, respect, correcte afspraken maken en zorgen dat die toegepast worden. Ik denk dat we hier de komende weken nog boeiende discussies zullen voeren over dat thema.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp.a): Ik heb nog een heel korte repliek. We zullen het later inderdaad nog uitgebreid hebben over de middelen en over de besparingen die doorgevoerd moeten worden. Ik vind dat altijd wat wrang klinken. We hebben er natuurlijk nog geen zicht op waar die besparingen precies doorgevoerd zullen worden.

Ik wil het nog kort hebben over de principes. Een cruciaal principe in heel ons staatsbestel is het principe van de gemeentelijke autonomie. Dat is natuurlijk waar het voor ons over gaat en dat is ook wat de heer Bex zei: de Vlaamse overheid gaat met respect om met de autonomie van de Vlaamse gemeenten. Wij verwachten net hetzelfde wat de VGC betreft. In die zin geeft de heer Vanlouwe zichzelf natuurlijk een beetje bloot, wanneer hij toch blijft spreken over een ondergeschikt bestuur. Zo zien wij het namelijk niet. In een relatie, in een partnerschap, is voor ons geen van beide partners ondergeschikt. Ik denk dat dat een heel ongezonde relatie zou zijn. Er wordt als

gelijkwaardige partners overlegd over wat de gezamenlijke keuzes moeten zijn. Maar die gemeenten zijn autonoom.

U hebt ook gezegd dat de VGC voor een deel door Vlaanderen betoelaagd wordt maar ook voor een groot deel door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Ik denk dat dat alleen maar een goede zaak is. Wij weten allebei wat de noden zijn op het terrein in Brussel op het vlak van kinderopvang en ouderenzorg. Ik zie niet in waarom dat een probleem zou zijn.

Verder kijken wij inderdaad ook uit naar een open debat en staan wij positief tegenover het voorstel om ook de collega's van de VGC uit te nodigen om de beleidsnota te bespreken, want ik denk inderdaad dat dat het begin is van een goed partnerschap.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

16-10-2019

Plenaire middagvergadering nummer 5

Voorzitter: mevrouw Liesbeth Homans

Actuele vraag van Hannelore Goeman aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de maximumfactuur in het basisonderwijs - 37 (2019-2020)

Actuele vraag van Lise Vandecasteele aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de boterhammentaks in het lager onderwijs - 32 (2019-2020)

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp.a): Collega's, minister, de schoolfacturen in Vlaanderen en in Brussel blijven maar stijgen. Deze week konden we in een onderzoek van het Steunpunt voor Onderwijsonderzoek (SONO) lezen dat een kind naar mediaan gerekend in het kleuteronderwijs 170 euro per jaar kost en een kind in het lager onderwijs 449 euro per jaar. Dat is dan nog gerekend zonder een aantal bijkomende kosten zoals vervoer, maaltijden en de zogenaamde boterhammentaks.

Wat me het meest is bijgebleven, is dat 44 procent van de ouders betaalt voor materiaal dat de kinderen op school gratis zouden moeten krijgen en dat 13 procent van de basisscholen de maximumfactuur niet respecteert. Dat zijn voor ons onaanvaardbare cijfers, maar eigenlijk hoeven die niet echt te verbazen. Wanneer vijf jaar wordt bespaard op de werkingsmiddelen van de basisscholen, krijg je dit soort wantoestanden. De basisscholen zitten gewoon op hun tandvlees en soms hebben de directies geen andere keuzes dan te proberen een deel van de kosten door te schuiven naar de ouders.

Minister, ik heb een heel simpele vraag voor u. Hoe zult u er als minister van Onderwijs voor zorgen dat het maximumbedrag dat een school mag aanrekenen, ook daadwerkelijk het maximumbedrag is dat ouders op de factuur van de school te zien krijgen? (*Applaus bij sp.a*)

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Het is inderdaad zo dat iets meer dan 60 procent van de ouders een boterhammentaks of reftergeld moet betalen. Ik kan ervan meespreken. Mijn kinderen gaan naar het Antwerps stedelijk onderwijs en ook ik moet elke middag betalen zodat mijn kinderen 's middags hun boterhammen kunnen opeten.

Lise Vandecasteele (PVDA): Normaal gezien, zou het onderwijs in België en in Vlaanderen gratis moeten zijn. Dat is niet wat ik zeg, maar we hebben het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind ondertekend. Ik wil artikel 28 citeren: "De staten die partij zijn, erkennen het recht van het kind op onderwijs en ten einde dit recht geleidelijk en op basis van gelijke kansen te verwezenlijken, verbinden ze zich er met

name toe primair onderwijs verplicht te stellen en voor iedereen gratis beschikbaar te stellen.”

We moeten vaststellen dat ouders tot 3 euro per dag moeten betalen om hun kinderen op school hun boterhammen te laten opeten. Mij lijken de kosten voor het middagtoezicht vaste schoolkosten. Weinig ouders kunnen hun kinderen 's middags van school halen.

Morgen is het 17 oktober 2019, de Werelddag van Verzet tegen Extreme Armoede. Juist voor die kwetsbare gezinnen weegt de schoolfactuur steeds zwaarder door. De boterhammentaks is in 2014 in heel veel scholen ingevoerd. De armoedeorganisaties, zoals het Netwerk tegen Armoede, hebben toen al verklaard dat dit niet mocht gebeuren, dat het zwaar zou wegen voor gezinnen in armoede en dat het kwetsbare gezinnen nog meer in armoede zou duwen.

Minister, we zien nu dat de schoolkosten effectief steeds zwaarder doorwegen. Er zijn steeds meer onbetaalde schoolfacturen. We lezen steeds meer over scholen die een beroep op incassobureaus doen. Mijn concrete vraag is of u zich aan het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind zult houden. Zult u de boterhammentaks afschaffen? Dat betekent ook dat u zult moeten voorzien in bijkomende financiering voor de scholen, zodat ze die kosten niet aan de ouders moeten doorrekenen. (*Applaus bij de PVDA*)

De voorzitter: Mevrouw Goeman, mevrouw Vandecasteele, ik wil u beiden feliciteren met uw eerste toespraak aan het spreekgestoelte. (*Applaus*)

Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Voorzitter, ik wil enige nuance aanbrengen, wat dan een eufemisme is voor het tegenspreken van nogal flagrante fouten. Hier worden immers verschillende zaken op elkaar en door elkaar gegoooid.

Ten eerste zijn er de onderzoeken waarvan sprake. Er is verwezen naar het onderzoek van het Steunpunt Onderwijsonderzoek (SONO). Die resultaten zijn dan vermengd met de resultaten van een bevraging. Het ene is een wetenschappelijk onderzoek en het andere is een bevraging van een oudervereniging. In het licht van dat wetenschappelijk onderzoek zijn de kosten bepaald. In die bevraging wordt ouders gevraagd wat volgens hen de gespendeerde kosten zijn.

Ten tweede gaat het niet om nieuwe onderzoeken. Die resultaten zijn er al een tijdje, maar zijn nu door een of andere organisatie opgediept. Het zijn geen nieuwe onderzoeken.

Ten derde is enige nuance toch op zijn plaats als het over die 44 procent gaat. In de bevraging van de oudervereniging is aan ouders gevraagd welke kosten volgens hen de effectieve noodzakelijke kosten te boven gaan. Van die ouders heeft dan 44 procent geantwoord dat ze op jaarbasis 15 euro meer moeten betalen. Dat is een kleine nuance in het juiste perspectief.

Ten vierde is heel de discussie over het reftergeld geen discussie over de kosteloosheid van het onderwijs. Het onderwijs heeft betrekking op de schooluren. Om die reden komen de lokale besturen, bijvoorbeeld, tussenbeide in de kosten. Het gaat immers niet om onderwijs, maar heel duidelijk om voor- en naschoolse opvang. Dat is een heel ander debat. Dat belet niet dat we in het Vlaams regeerakkoord de ambitie hebben opgenomen

om met de minister van Welzijn, de minister van Sport, de minister van Onderwijs en de minister van Jeugd na te gaan wat we aan de problematiek van de voor- en naschoolse kinderopvang kunnen doen. Deze materie heeft echter geen betrekking op de kosteloosheid van het onderwijs. Het gaat niet rechtstreeks over onderwijsmaterie, maar over voor- en naschoolse opvang.

Wat de kosten in het onderwijs betreft, erkennen we vijf categorieën. Ten eerste zijn er de kosten die noodzakelijk zijn om de eindtermen te bereiken. Dat is heel duidelijk. De ouders mogen daar niet voor opdraaien. Ten tweede zijn er de kosten die voortvloeien uit, maar niet strikt noodzakelijk zijn voor het behalen van de eindtermen. Die kosten worden door de maximumfactuur gedekt. Het gaat om 45 euro voor het kleuteronderwijs en om 90 euro voor het lager onderwijs.

Minister Ben Weyts: Op jaarbasis wordt altijd bekeken of de maximumfactuurbedragen al dan niet moeten worden aangepast. Dan zijn er de kosten voor de meerdaagse extra-murosactiviteiten, uitstappen zeg maar. Die zijn in het lager onderwijs geplafonneerd over de zes jaren heen op 440 euro. Vervolgens zijn er de kosten verbonden aan de diensten van een school. Die zijn kostendekkend. Dat gaat bijvoorbeeld over het aanbieden van een maaltijd waarvoor ouders moeten betalen. Tot slot heb je de kosten voor het naar school gaan, bijvoorbeeld een boekentas en het vervoer. Dat zijn kosten voor de ouders.

Dat is het kostenplaatje. Wanneer daar discussie over bestaat en als ouders zeggen dat ze eigenlijk te veel moeten betalen, bestaat er een instantie, namelijk de Commissie zorgvuldig bestuur waartoe elke ouder zich kan richten. Ik roep op om dat ook te doen. Dan kan bekeken worden of je vermoeden als ouder gerechtvaardigd is. Dan kan je daar je verhaal halen.

We zijn in 2007 gestart met het systeem van kostenbeheersing. Men heeft toen onmiddellijk gezegd dat bepaalde inkomsten voor de scholen moesten worden gecompenseerd. Daarom heeft men onmiddellijk het besluit genomen om 30 miljoen euro extra uit te trekken voor het basisonderwijs. Wel, vandaag staan wij voor een budgettaire impuls van nog veel meer dan 30 miljoen euro. Door het gelijktrekken van de financiering van het kleuter- en lager onderwijs komt er een extra impuls van 60 miljoen euro, en daarbovenop komen er in de volgende regeerperiode ook nog eens extra investeringen, die in 2024 groeien tot 100 miljoen euro. Ik denk dat we daar serieuze middelen voor uitgetrokken hebben. Het is altijd 'put your money where your mouth is' en 'show me the money'. Wel, 'here is the money'. Wij gaan resoluut investeren in het onderwijs op alle niveaus. Ik denk dat dat deze regering absoluut siert. *(Applaus bij de meerderheid)*

Hannelore Goeman (sp.a): Minister, morgen is het internationale dag tegen armoede. Dit jaar mobiliseren armoedeorganisaties voor een maximumfactuur in het secundair onderwijs omdat te veel kinderen in ons land hun droomjob niet kunnen realiseren omdat hun ouders het geld niet hebben om een studie te betalen. Ik vind het heel triestig dat ik u vandaag moet ondervragen, want mijn vraag ging over het feit dat die maximumfactuur vandaag zelfs in het basisonderwijs niet wordt gerespecteerd. Want dat is wat er voor ons moet gebeuren: er moet een maximumfactuur zijn, niet alleen in het basisonderwijs maar ook in het secundair onderwijs, zodat de studiekeuze en de toekomst van onze kinderen niet afhangen van de portemonnee van hun ouders. Daarvoor reken ik op u. Ik heb eigenlijk geen antwoord gekregen op mijn vraag hoe u ervoor gaat zorgen dat die maximumfactuur die vandaag in het basisonderwijs al bestaat, zal worden gerespecteerd. *(Applaus bij sp.a en Groen)*

Lise Vandecasteele (PVDA): Minister, ik hoor dat u extra investeringen gaat doen in het lager en kleuteronderwijs. Maar dat heeft wel een wrange nasmaak als we weten dat het geld vooral komt uit het secundair onderwijs, waar ook heel erg veel noden zijn. Ik vind het problematisch dat u niet lijkt te beseffen dat die schoolfactuur steeds zwaarder doorweegt. Er zijn steeds meer scholen die een beroep doen op incassobureaus om die facturen te laten betalen. De helft van de Vlaamse gezinnen geeft meer dan 450 euro per jaar uit aan het lager onderwijs. Dat is vijf keer de maximumfactuur, veel meer dan wat ouders kunnen betalen.

Ik vind het eveneens zeer problematisch dat u niet ziet dat het middagtoezicht een vaste schoolkost is. Wie kan er 's middags zijn kinderen van school gaan halen om die kosten te vermijden? Mij lijkt het zeer logisch dat het middagtoezicht in de maximumfactuur zou zitten, waardoor het geen meerkost wordt voor de gezinnen. Zoals reeds gezegd, weegt de factuur steeds zwaarder door, zeker bij kwetsbare gezinnen die een armoederisico hebben.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, ik vind de nuancering die u maakt ongepast. Zelfs zonder wetenschappelijk onderzoek of extra bevraging is het heel duidelijk dat door een gebrek aan werkmiddelen in het lager onderwijs ofwel ouders moeten opdraaien voor extra kosten voor materiaal of middagtoezicht, wat zou moeten inbegrepen zijn, ofwel de leerkrachten geen lunchpauze kunnen nemen en hun boterhammetjes niet kunnen opeten omdat zij toezicht moeten doen, of dat zij zelf materiaal moeten kopen, wat ook heel veel voorkomt. Dat komt door het jaar na jaar niet-indexeren van de werkmiddelen in het lager onderwijs. Minister, hoe gaat u dat compenseren met de 100 miljoen euro die u ook wilt uitgeven voor het kleuteronderwijs, voor extra kinderverzorgsters, voor het ondersteunen van de directeurs? Hoeveel van die 100 miljoen euro zal dan worden voorzien voor extra werkmiddelen? Zal dat niet veel te weinig zijn om het probleem van de betaalbaarheid van het lager onderwijs aan te pakken? *(Applaus bij Groen)*

De voorzitter: Mevrouw Krekels heeft het woord.

Kathleen Krekels (N-VA): Mevrouw Vandecasteele, het gegeven van het gratis onderwijs in het Kinderrechtenverdrag gaat over de toegang tot het onderwijs. Je hebt gratis toegang tot onderwijs in de lagere school. Wij verschaffen ook gratis toegang tot het secundair onderwijs. Het is alleen in de universiteit en de hogeschool dat wij een, eerder laag, inschrijvingsgeld vragen.

Wat betreft de maximumfactuur hebben de scholen heel duidelijke regels. Scholen mogen een aantal dingen als kost inbrengen. Daar zijn heel duidelijke regels voor. Ik stel voor dat we die regels gewoon volgen. Daar is al voldoende beregeling rond. We moeten niet nog meer planlast creëren.

Minister, met betrekking tot de boterhammentaks zou ik willen suggereren om met uw collega van Welzijn in overleg te gaan. We hebben het decreet Buitenschoolse Opvang. In het regeerakkoord werd ook melding gemaakt van het feit dat er met Welzijn, Onderwijs, Jeugd, Sport en Cultuur zou worden samengewerkt om te bekijken hoe we dit decreet een betere omvang kunnen geven. Misschien kan de boterhammentaks daarin worden meegenomen.

De voorzitter: Mevrouw Beckers heeft het woord.

Roosmarijn Beckers (Vlaams Belang): De maximumfactuur wordt omzeild door de kosten aan te rekenen aan de scholen. De ouders zijn daar natuurlijk een grote tegenstander van. Minister Weyts, u verwijst naar de Commissie zorgvuldig bestuur, waar de ouders klacht kunnen indienen. Ik vraag mij af of dat bekend is bij de ouders en hoeveel klachten er jaarlijks worden ingediend. Ik denk dat dat orgaan veel te weinig bekend is.

Ik sluit mij aan bij mevrouw Meuleman. Ik hoop dat dat geld wordt uitgetrokken voor het basisonderwijs en wordt gebruikt om er de werkingsmiddelen te verhogen. Dat is daar echt een probleem. Die scholen rekenen dat zeker en vast niet voor hun plezier door naar de ouders. Er is gewoon een tekort.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Morgen is er de Werelddag van Verzet tegen Armoede. Ik las in Klasse dat men ons vanuit Welzijnszorg leert hoe je in zeven stappen de schoolkosten kunt beperken. Ik leg dat naast het regeerakkoord en zie dat daarin staat dat we de kostenraming bij de start van het schooljaar moeten vastleggen, dat we gespreide betalingen willen toelaten, en dat de school in dialoog zal treden met de ouders. Ik vind dat heel goed, want dat zijn drie van de zeven stappen die Welzijnszorg aan de schooldirecties voorstelt. Ik las ook dat het zeer belangrijk is dat we rond armoede op school netwerken opzetten. We moeten ook aandacht hebben voor de lerarenopleiding.

Ik lees vooral dat er geen 'one fits all'-systeem bestaat. Als je armoede wilt aanpakken, is het heel belangrijk dat je schooleigen gaat werken. In de vorige legislatuur werd een project 'Samen tegen onbetaalde schoolfacturen' opgestart. Daar werd 250.000 euro voor vrijgemaakt. Scholen worden op die manier armoedesensitief en erkennen dat er betalingsproblemen zijn. Minister, hoe gaan we eventueel dat project versterken of bestendigen? In CD&V vindt u in elk geval een bondgenoot.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Wat dat laatste betreft: we bekijken de voortzetting van dat project zeker samen met de collega's van Welzijn, Jeugd, Sport en Onderwijs, en ik denk zelfs nog met enkele andere collega's. We hebben de ambitie om te bekijken wat we kunnen doen in functie van voor- en naschoolse opvang. Er rijzen inderdaad problemen met betrekking tot wat we daaraan kunnen doen. Dit is een materie die minstens ruimer is dan Onderwijs en niet behoort tot de onderwijsfactuur as such.

Minister Ben Weyts: Je kunt natuurlijk oppositie voeren en kritische vragen stellen, dat is prima. Anderzijds moeten we met zijn allen erkennen dat de budgettaire impuls, waar we nu voor staan en over de aanwending waarvan we in de komende jaren kunnen discussiëren, niet alleen gaat over 100 miljoen euro. 60 miljoen euro extra is in functie van het gelijkschakelen van de financiering van kleuter- en lager onderwijs. Daarbovenop komt een extra ruimte van 100 miljoen euro. Dat biedt absoluut opportuniteiten om aan verschillende noden tegemoet te komen. We zullen keuzes moeten maken om uit te zoeken welke noden we eerst gaan aanpakken, maar dit biedt echt perspectief en is een duidelijk engagement van deze regering.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp.a): Hier zijn vele zaken gezegd waar ik het volmondig mee eens ben. Ik heb wel nog niet gehoord hoe we de maximumfactuur in het basisonderwijs gaan afdwingen, maar in de commissie komen we daar zeker nog op terug.

Ik heb nog twee afsluitende opmerkingen, ten eerste over de indexering van de werkingsmiddelen. Dat is een cruciaal onderdeel van de vraag hoe we ervoor gaan zorgen dat onze basisscholen niet meer zo op hun tandvlees zitten. Als ik naar de begroting kijk, dan hou ik mijn hart vast. Ik denk dat de werkingsmiddelen opnieuw niet zullen worden geïndexeerd.

Ten tweede, minister: ik wist dat u zou beginnen over kostenbeheersing. Uiteraard is kostenbeheersing een zeer goede zaak, maar het sluitstuk moet altijd de maximumfactuur zijn. Het grote verschil is dat kostenbeheersing vrijwillig is. U gaat scholen aanmoedigen om een kostenbeheersing te doen. De maximumfactuur, dat is een wet, dat staat in het decreet en daar moet iedereen zich aan houden. Wat wij niet willen, is dat we in Vlaanderen gaan naar een toekomst van dure en goedkope scholen. Dat zullen wij als socialisten nooit aanvaarden. *(Applaus bij sp.a)*

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Minister, ik stel vast dat u de boterhammentaks niet zult afschaffen, en zult blijven doorrekenen aan de ouders, terwijl het verblijf op school 's middags behoort tot de vaste kosten die de ouders moeten betalen. Ik noteer dat er nauwelijks inspanningen zullen gebeuren, misschien wel om attenter te zijn voor kinderen in armoede, maar niet om de schoolfactuur effectief te doen zakken.

Het Verdrag inzake de Rechten van het Kind gaat wel degelijk over het kosteloos maken van het onderwijs, gratis onderwijs en niet alleen de toegang. Dat zegt de Grondwet. Het Verdrag inzake de Rechten van het kind zegt dat elk kind recht heeft op onderwijs. Dat moeten we verwezenlijken door het onderwijs gratis beschikbaar te stellen.

Minister, als ik hoor dat u geen inspanningen wilt doen om de boterhammentaks af te schaffen, stel ik voor dat u een brief stuurt naar het Verdrag inzake de Rechten van het Kind en zegt dat u het onderwijs in Vlaanderen niet kosteloos wilt maken. *(Applaus bij de PVDA)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.